

१४४

पुर्खा दय्क तद्वगु सम्पत्ति, भोगु कला व संस्कृति पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

स्वयं

नेपाल संवत् १९४४ कौलागा: / २०८१ कार्तिक १५ / 2024 Oct. / ल्या: ११८, दाँ:६

न्हुँ देँ ने.सं. ११४४ या
मिन्तुना

स्वयं नगरपालिकाया
व्यवसाय जूगु

स्वयं नगर स्वयंयकुधि

स्वयं धिंधिं खल्ला काशाया उलय ज्या

भक्तपुर जिल्लाय् सरुवा जुयो भःम्हा प्र.जि. अ. अर्याल जू याता
ख्वप नगरपालिकाय् लसकुस

(२०८१ कार्तिक १३ गते)

भक्तपुर जिल्लाया प्र.जि.अ. श्रेष्ठ जु याता बिदाई

(२०८१ कार्तिक १२ गते)

; DkfbSlo

@)*! sllt\$!%, c^a\$!\$\$, jif{^

स्वप नगरय कासाया धिं धिं बल्ला ववचाल

स्वप नगरपालिकाया गवसालय कार्तिक ९ गते निसैं १४ गते तक जूगु ब्वनय कुथि ब्यागु कासाया धिं धिं बल्ला ववचाल । स्वप नगर दुनय चायूक:त:गु चयगू स्वयो अपलं ब्वनयकुथिया स्वद्वम्हा स्वयो अप: कासामिपिसं ब्वतिक:गु उगु धिं धिं बल्ला कासा छगू महोत्सव (नखा) थें हे ख:। भतिंगवारा कासा, भलिबल, एथलेटिक्स, खोखो नपांया थी थी हिंडागु विधाय् जूगु धिं धिं बल्लां डान्हू तक स्वपय् कासाया महोत्सव थें हे जुल । थुकीं ब्वनामिपिन्ता कासाखय् दुतिनय् म:धाय्गु मति वांक: ब्यूगू द: ।

शारीरिक व मानसिक विकासया निंतिं कासा धाय्गु मान्यता क: घाड: स्वप नगरपालिकां दायँ दँसं ब्वनयकुथि ब्यागु अन्तर विद्यालय व नगर ब्यागु अन्तर नगर कासाया धिं धिं बल्ला याड:वगु ख: । थजगु कासाया गवसलं निर्वाचनया इलय जनप्रतिनिधिपिसं बचं ब्यूगू पूर्वांकगु जक मखु थुकिं स्वपया कासामिपिन्ता राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय स्तरतक थ्यंकय्ता ग्वाहाली यागु द: ।

कार्तिक ९ गते शहीद स्मृति कासा ख्यलय जूगु उलेज्यासं न्वचु तयो दिसैं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायण मान बिजुकछें (रोहित) जुं -न्हूंगु युगया निंतिं योग्यपुं नागरिकपुं ब्वलांकय्गु अभियान काथं कासाता काय्म: जक धायोदिला । नपां स्वस्थ नागरिकपिसं जक समाजया निंतिं अपलं ज्या याय् फै नपां कासां मनूया ज्यू स्वस्थ व बांलाकय्ता ग्वाहाली नं याई धायो दिल ।

नेमकिपाया नायो भाजु का.रोहित जुं उलयज्या याड: द्यूगु उगु कासाया धिं धिं बल्ला ज्या भूव: पार्टीया छ्याञ्जे प्रेम सुवालया मूपाहाँलय् ववचाय्कगु जुल । फुक्क बिधा खय् याड: थें मथें द्वछिम्हा कासामिपिसं शिल्ड व मेडल त्याकगु जुल ।

सुनं कासामिपुं बु बलय हे अन्तर्राष्ट्रिय कासामि जुयो वै मखु । बांलाम्हा स्यनामि, कडा मेहनत व म:काथंया भौतिक पूर्वाधारं हे कासामिपिन्ता उगु थासय् थ्यकिगु ख: । संघ सरकारं श्वनं हाँतक थी थी पालिका तय्ता छगू लाख तका दां बियो राष्ट्रपतिकपया गवस:गवकय् ब्यूगु ख: ।

मच:गु फुक्क पालिकां हे पुलय्गु याड: । पालिकातय्सं दायँ दँसं कासाया धिं धिं बल्लाया गवस: गवयो वगु ख: । अलय् थुगुसी धेबा मरुगुलिं धायो खेलकुद मन्त्री १ लाख तका हे धेबा छ्वयो ह्य फैमखु जक धाला । उकिं थुगुसी श्वनं हाँ स्वयो कासाया ज्याभूव: म्हवचा जुडुगु पक्का नं जुल ।

स्वप नगरपालिकां नागरिकपिनिगु स्वास्थ्यया लागिं मदिक्क कासा स्यनय् ज्या, इलय्-व्यलय् कासाया धिं धिं बल्ला गवस: गवयो, त्वालय् त्वालय् छिकोड: व्यायाम स्यड:, नगरया थाय् थासय् शारीरिक व्यायामया व्यायामशालात तयो बांलागु ज्या याड: वयो च्वंगु द: ।

स्वपया कासामिपुं गुम्हासिं अन्तर्राष्ट्रिय कासाय् ब्वतिकायो मेडल त्याक: वपुं व राष्ट्रिय प्रतियोगिताय् त्याक: वपिन्ता दायँ दायँ पतिकं स्वप नगरपालिकां हानय्ज्या याड: वगु द: । थुगुसीया ब्वनयकुथि ब्यागु धिं धिं बल्ला कासाय् त्याकपुं सकलें कासामिपिन्ता भिन्तुना ।

पिकाक-स्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वज्, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्या: ०१-६६१३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

का.रोहितया चीन यात्रा विदेशं हे पेकिङ्ग पारवय्

आन्दोलनया ताः हाकगु अनुभवं छु क्यं धःसा वामपन्थि अवसर वादता हाकुतिङ्ग ल्हवडः यंक्यमः ।

छाय् धः सा सोभियत संघ व पूर्वी यूरोप समाजवाद क्वदःसेलिं उकिं ज्ञान कायमः । मार्क्सवाद, लेनिनवाद व माओत्सेतुङ्ग विचारधाराता सैद्धान्तिक लिधंसाय् समाजवादय् पार्टीया न्हयलुवाता मानय्याय्गु सर्वहारा हुकुमता ल्यंकः तय्गु, सुधार व निर्माण हज्याकतुं तय फःसा सोभियत संघ व पूर्वीय यूरोपया घटनात हकनं हकनं जुइमखु ।

समाजवादी समाजता गथे थुइकेगु धाय्गु खायँ वयकलं ठोस व्यवहारय् मार्क्सवाद, लेनिनवाद लागु मयागुलिं पूर्वी यूरोपय् समाजवाद क्वदल अलय् समाजवादया लाँपु बाङ्गो तिङ्गो जुल । उकीं शत्रुवादी लाँपु मखु विकासवादी सिद्धान्त छ्यलय् मः ।

चीनय् समाजवादता ल्यंकः म्वाकः तय्ता वयकलं थथे घायो दिल -

क) विश्व कम्युनिष्ट आन्दोलनय् नोक्सान मजुइकेता अलय् उकिया गुणता हछ्याय् मः । अथे धाय्गु-

- श्रमशक्तिता मुक्त याय्गु
- श्रमशक्ति हज्याकय्गु व शोषण मदय्केगु
- तःमि व चिमि मदय्केगु, उकिया अर्थ फुकसितां तःमि याय्गु ।

- समाजवादया अर्थ गरिबी मखु बरु समाजवादं गरिब मदय्केगु ।

श्रमशक्तिता विकास याय् मफुसा साम्राज्यवाद लिङ्गः छ्वय फैमखु अलय समाजवादता विश्वास मयाड हे अः चीनय् च्यागू करोड जनतात गरिबीया ध्वःलं क्वय लाडः च्वंगु दः । थुगुसी पश्चिमी चीनया छगू करोड जनताता गरिबीया ध्वलं थाकाय् ह्यगु जुई । उकिया अर्थ खः- देया फुकक मन्तय्ता बांलाक नकय् तिङ्के फै ।

- समाजवादी अर्थ व्यवस्था दय्केगु खाँ अपलं मन्तय्सं मथुनि ।
- योजना व बजारया खाँ मथुनि, पूँजीवादी व्यवस्थाया मूल्यता लिच्वः लाकिगु मेमेगु तत्व नं दः । व खः

१. समाजवादी समाजय् भूमिया थूवः राष्ट्र वा पुचंः याय्गु जुई ।

२. राष्ट्रिय सम्पतिता निजीकरण मयाडा अलय याइनं मखु ।

३. चीनय् अः दद प्रतिशत उद्योगत सरकारया थुवल्य् दः ।

४. निजी व मंकः लाय्ख्य् छ्यलय् तःगु ११ प्रतिशत जक दता ।

ख्वपि (बरफ) छकलं ख्वइमखु धःथें समस्या नं छकलं ज्यंकय् फै मखु । १९९२ या चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया हिंष्यकगु महाधिवेशनं चिनियाँ शैली समाजवाद व समाजवादी बजार अर्थतन्त्र छ्यलयगु खाँ क्वछित । १९९३ या स्वकगु केन्द्रीय समितिया सम्मेलनं ५०गू निपंत यागु दः । उकिमध्ये आर्थिक (वित्तीय) कर प्रणाली, बैकिङ्ग, बजार भः थिकय् मजुइकेगु, विदेशी मुद्रा, व्यापारय् सुधारत खः ।

समाजवादी अर्थव्यवस्था छु खः अलय् चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया आर्थिक नीति छु खः धाय्गु खायँ का.ली चेनरेनया धापु थथे तय्फः

क) १९९५ सं आर्थिक निर्माणता हदाय तय्गु अलय विकासया पला च्वजायकेगु ।

ख) मुद्रास्फीति २१ खं १५ खय् क्वफाल ह्यगु योजना दय्क वहे काथं ज्या याय् फःसा जनताया जीवन व सामाजिक जीवनय् बांलाडः वयो दाच्छि नेदाया दुनय् हे मू १० प्रतिशत तं म्हवँ जुई ।

ग) समाजवादी विशेषता दःगु विकास धाय्गुया अर्थ खः- मार्क्सवाद, लेनिनवाद व माओत्सेतुङ्ग विचारधाराया लिधंसाय् विकासया ज्या हछ्याय्गु ।

घ) तङ्गया बिचः ता पार्टीया स्वकगु सम्मेलनय् अनुमोदन याता नपां ठोस व्यवहारया लिधंसाय् आधुनिकीकरण जुगुलिं उकिं हज्याकय् नं फत ।

ङ) समाजवादी समाजता लिफः स्वय्गु खःसा समाजवादी

सच्छिक्त पीप्यंगुगु स्वप पौ. ब.च्छि पौ(पाक्षिक)

गां गाम्य भूमिया थुवः सामूहिक स्वामित्वख्य तयो तः गु दः । निजी मखु । हिंखुदा हॉ निसैं न्हूंगु बन्दोबस्त यागु दः अलय अः सामूहिक स्वामित्वया लिधंसाय् हिगू करोड जनताता ज्या दत । ज्या परिवारया जिम्माम् हे ब्यूगु खः ।

समाजवादया मेगु लक्षणया खायँ वयकया धापु या बःचा हाकगु खॉ थथे दः ।

१. इडः बियगु व्यवस्था ज्या स्वयो ज्याला श्रम स्वयो इडः बियगु ।

२. थ्याछिंथ्याक्व दामासाहीं मखु अथे धाय्गु हचुवां याइगु मखु ।

मनूत तःमि जुई अलय साम्राज्यवादया दलाल जुइगु पहःया पुँजीपतित दडः वगु मरु ।

- करया बन्दोवस्तयाय् तांगु दः- सकलसिता नियन्त्रण याय्ता नियमत दय्के मः ।

- राज्य शक्ति पार्टीया लाहातय् लाई - सार्वभौमिकता सरकारया लाहातय् लाई ।

न्हपा अपलं केन्द्रीत जक मखु हुकुमी योजना जुइगु, उकिया थासय अः निर्देशित योजना छ्यल च्वंगु दः । व मयासैं नं मगा ।

माल धःसा सरकारं लाकः नं काय् फः । खः, आर्थिक विकास व आर्थिक ज्या इवः त अप्वःसा छुं भाति बाँमलागु लिच्चः नं खानय दः-

पार्टीयाय् हे तः तः हांपुं नेतात (पेकिङ्ग महा नगरया मेयर वा सचिव स्तरया मनूत नपां) भ्रष्टाचारय् लागू दः । पार्टी थुकिया खायँ क्वथिइकः बिचः याडः कार्बाही याडः च्वंगु दः । अलय पार्टी भिंकः शुद्धताहयता पार्टीया नेता व कार्यकर्ता तय्गु लागिं न्हूँ न्हूंगु नियमत नं दयकगु दः

- पार्टीया दुजः पिसं सरकारी धेबा नय मरुगु ।
- बां बांलागु विदेशी गाडीमखु राष्ट्रीय गाडी गयो जुयगु ।
- प्रान्तीय तह्या पार्टी नेतातय्तातक थवहे नीति खय् तय्गु ।
- सकलें गाम्य व जनताया दशवी वाडः ज्या सानय् मः ।
- प्रजातन्त्र अलय केन्द्रीयता जुयमः ।
- संगठन व नैतिकता खय ध्यान तयमःगु ।
- गुण व प्राविधिक ज्ञान जःपुं न्हुगु पुस्ता ब्वलांकय्गु ।
- पार्टी व पार्टीया निपं वफादार जुइपुं कार्यकर्तात ब्वलांकय्गु ।
- जनतानपां मिलय जुयो समाजवाद दयक यंकय्गु ।
- गाम्य पाख्य पार्टी भातिचा फ्यासु । उकिता स्वदाया दुनय् क्वातुकय्गु ।

पार्टीसं न्हूंगु शदिया लागिं न्हूंगु तयारी नं याडः च्वंगु दः । न्हूंगु समाज दय्केता न्हूँपुं मनूत नं ब्वलांकय् मः । उकिं

पार्टी क्वय् च्वया काथंया ज्या नं याई-

- पार्टी स्कूलया बन्दोबस्त ।
- पार्टी कार्यकर्तात गाम्य छ्वयगु ।
- अन्तर्राष्ट्रिय स्वापु बलाक यंकय्गु ।

बन्हीया भव्य (रात्रीभोज)

छलफल लिपा का.लि चैनरेन जुं ग्वसः ग्वयो द्यूगु भव्यसं पेकिङ्गया एशिया होटलय् ६:०० ता इलय् थ्यन । भव्यसं शाही नेपाली राजदूत श्री तुल्लि लाल जि नं सःतःगु जुयो च्वना । ८:०० ता इलय वानशोड पाहाँ छँ थ्यन ।

च्याङ्ग ग्वाल हुवा नपां न्हिनय्या भव्यसं

प्रमाद (22 August) मंगलवार सुथायसिया ७:१५ ता इलय हे छम्हा नेपाली पासाया फोन वल । क्वयँ वाडा । राष्ट्रिय समस्याया खॉ जुल । चिया त्वनय् धुकः वयक नपां पेकिङ्गया मेट्रोखय् वाडा । वयकः थः गु ज्याखय् भाल । का. खान नपां जि लु स्वस्वं (दृश्यावलोकन यायां) ल्याहाँ वया । ११:०० ता इलयतक बजारय् चाहिलः च्वडा ।

का. च्याङ्ग ग्वान हुवा चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया केन्द्रीय समितिया अन्तर्राष्ट्रिय लायजो विभागया पुलांम्हा उपमन्त्री जु खः । अः वयक ६५दा याय्म्हा जुल । उकिं वयकलं उगु पदं अवकास ब्यूगु खः ।

अथेनं वयक अः चिनियाँ जनराजनैतिक परामर्श सम्मेलनया राष्ट्रिय स्थायी समितिया दुजः, चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया केन्द्रीय समितिया परराष्ट्र मामिला सम्बन्धी समितिया न्वकु, चिनियाँ जनताया शक्ति व निशस्त्रिकरण संगठनया उप सभापति व चिनी लाटिन अमेरिकी मैत्री संघया नायो खः ।

वयकलं 'पुलांम्हा पासा' धायो दुनुगलं निसैं लसकुस याडः दिल । नेगू पार्टी दशवीया स्वापु अझ क्वातुक यंकय्गु खॉ जुल । वनलिं वयक नपां देश-विदेशया कम्युनिष्ट आन्दोलनय चिनया दुतिना व न्हयलुवाया खँलाबल्हा याडा ।

अः हलिमय सं.रा. अमेरिका, यूरोप (प. जर्मनी) जापान, चीन व रूस बल्लापुं (शक्तिशाली) देशकाथं हज्याडः च्वंगु सोभियत संघ क्वचा ज्यंसां रूस प्राकृतिक स्रोतया तःमिगु देश खः नपां छगू आणविक शक्ति व सैनिक शक्ति दःम्हा राष्ट्रकाथं हे दयो च्वंगु खॉ वयकलं काडः दिल ।

वयकलं थःगु रोमानिया भ्रमण चे चेस्क्यूया विरोध, पार्टीया नां हिइकगु, लडाई पाखं देशता बचय् यागुलिं अः या न्हयलुवापुं नपां जनतात संतुष्ट जूगु थी थी खॉत काडः दिल ।

अन्तर्राष्ट्रिय कम्युनिष्ट आन्दोलनया खायँ जिमिसं थःगु बिचः नं प्रष्ट हे याडा ।

‘निर्वाचनया इलय् वियागु बचं आखः छः हे मपाक छयलय्गु जिमिसं कुतः याडः चवडा’

स्वप नगरप्रमुख सुनिल प्रजापति

मजदुर किसान पार्टीया घोषणापत्रं धः थें छयलय्गु जिमिगु बचं (प्रतिबद्धता) खः ।

शिक्षाया लागाय् जिमिगु बचं

स्वप विश्वविद्यालय चाय्केगु ज्या हज्याकय्गु न्हूँ न्हूँगु कलेजत चाय्केगु खँ निर्वाचन घोषणापत्र न्हि थाडागु खः । वहे काथं निर्वाचित जुयागु दायें २०७९ सालय् पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय पाखं स्वीकृति कायो स्वप कलेज अफ ल चायकागु जुल । ब्वनामिपिनिगु अपलं माग दयानं स्वीकृति दःगु ६० गू । कोटाखय् स्वदायाडः अः १८० म्हा ब्वनामिपुं ब्वकः चवडागु दः । थप कोटाया लागि कुतः याडः चवडा ।

स्वप विश्वविद्यालय विधेयक पारित याय्ता नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे नपां माननीय संघीय सांसद प्रेम सुवाल तः क हे संसदय् खँ चवयकः सः श्वयकः वयो च्वंगु दः । स्वप स्वयो लिपातिनि वगु कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, राजश्री जनक विश्वविद्यालय, पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय, नेपाल विश्वविद्यालय थजगु अपलं विधेयक पारित जुय धुकल । अथेनं स्वप विश्व विद्यालय विधेयक अजनं हछ्याडः मब्युनि । विधेयक शिक्षा, अर्थ व कानून मन्त्रालय जुजुं हकनं शिक्षा मन्त्रालयं तुं थयनधाय्गु खँ न्यडा । श्व गुब्ले हछ्याडः बिड्गु खः छुं हे धाय् फःगु स्थिति मरु । अथेनं छगू खायें धःसा जिपुं तस्कं आशावादी जुया । छन्हू स्वप विश्वविद्यालयया विधेयक पारित मयासैं मगा । जुइ हे तिनि । उकिता सुननं पानय् फैं मखू । जिमिसं वहे दिन पिडः चवडा ।

स्वप विश्व विद्यालय निः स्वानय्ता जिमिसं सल्लाघारी च्वंगु १०८ पी जगा जिमिसं न्हपानिसैं हे माग याडः वयागु खः । जुजु बीरेन्द्रया पालाय् म्हेवैतय्ता ६०० तका व बुथुता १२०० तका याडः छपिया १८०० दामं कः गु उगु जगा स्वपया जनता याय् हे मंकःगु सम्पति खः । २०५८ सालय् राजदरबार हत्याकाण्डय् जुजु बीरेन्द्रता स्यासेलिं जुजु ज्ञानेन्द्रया नामय व जगा वान । २०६२/६३ सालया आन्दोलनलिपा गणतन्त्र पलिस्था याय् धुकः जुजु व राजपरिवार (जुजु खलक) या नामय् च्वंगु फुकक जगा जमिन व सम्पति नेपाल ट्रस्ट्या नामय् वान ।

नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्या ज्यासाडः नैपुं वर्गया मंकः दबु खः । वांगु पीप्यदा हौं निसैं नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्या साहित्य व सांस्कृतिक ज्या इवः पाखं ज्यासाडः नैपुं वर्गया सेवा याडः वयो च्वंगु दः । भाय् व साहित्य भीगु म्हासिडका जुगुलिं थुकिता ल्यंकः म्वाकः तय्गु भी सकलसिया मंकः कर्तब्य खः । भाय् साहित्य व संस्कृतिया लिधंसाय् तः दा हौं निसैं नेपःया राजनैतिक ह्युपा ह्युगु ज्या खय् नं नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्याया तःहांगु लाहा दः । वैगु दिनय् नं अभक्त स्यल्लाक, धिसिलाक हज्याय् फय्मः दुनुगलं निसैं भिन्तुना ।

नाचगानया राजधानी, सांस्कृतिक नगर, सम्पदा ल्यंक म्वाकः तयफःगु नगर काथं लोकंहवागु स्वप नगरता जर्मनया छम्हा लोकंहवाहा वास्तुकलाविद निल गोत्से जुं ‘हलिमयया दकलय् तः हांगु म्वाडः च्वंगु संग्रहालय’ दक नां छुकः द्युगु दः । थौं तः मुंज्याया दबुली न्वचुतयो द्युम्हा कवयित्री जयन्ता पोखरेलं स्वप देता- ‘इमानदारपुं मनु पुं चवडः च्वंगु थाय’ दक अलय वरिष्ठ अधिवक्ता कृष्ण प्रसाद भण्डारी जुं नेपः या फुकक लागा स्वप दे थें जूगु खःसा नेपः दे स्वर्ग जुई दक स्वप देया खँ उलः दिल । जिमिसं वयकपिन्ता आभार प्वकः चवडा । थौं स्वयो स्वीदा-पीदा हौं स्वप देता फुकक सिनं हेवाय-चवाय याड्गु । थौं वयो फुकक थासं स्वप देता च्वछायो हल । श्व भी न्हयलुवापिसं जनताता बिचःयाडः हदाय तयो इमानदार जुयो याडः द्युगु मेहनतया लिच्वः खः । थुकिता अजनं हछ्याडः यंकय्गु जिम्मा अः भीगु खः ।

थौं स्वयो नेदात्या हौं वैशाख महिनाय् क्वचःगु स्थानीय निर्वाचनय् जिपुं नेकगु कार्यकालया लागिं त्याकः वया । नेपाल

सच्छिखत पीप्यंगूगु ख्वप पौ. ब.खि पौ(पाक्षिक)

ट्रस्ट ऐनय् शिक्षा व स्वास्थ्यलाय् छ्यलय्ता वियफैगु खाँ न्हिथाडः तःगु दः । उकिं अःयाय्म्हा ट्रस्टया नायो भाजु भूमिसुधार मन्त्री बलराम अधिकारीता उगु जग्गा ख्वप विश्वविद्यालयता विया दक २०८१ भाद्र ३१ गते ध्यानाकर्षण पत्र बियागु जुल । मन्त्री थमनं हे सातिखुन्हू २०८१ असोज १ गते १०८ पी जग्गाया खाँ सिईकेता ख्वपय् भाला । वयकलं ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु अस्पताल व कलेजतनं स्वयो दिल । विश्वविद्यालयया नितिं जग्गा वियता थमनं बांलातायागु लिं ज्या इवः हज्याकय्गु बचं बियो दिल ।

ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु कलेजता न्हूँ न्हूँगु विषय ब्वंकयता स्वीकृति मब्यु । वहे खाँ ज्वडः उब्लेया त्रि.वि. या उपकुलपति धर्मकान्त बास्तोला नपालाडः खाँ ल्हाडा । वयकलं आङ्गिक कलेज बाहेकं मेगु कलेजता स्वीकृति वियगु नीति मरगु खाँ व्याकः दिल । वहे इवलय् वयकलं भागवन्डा याडः प्राध्यापकपुं नियुक्ति याङ्गुलिं ज्या सांकय्ता थाकुगु लाचारी, प्वंकः दिल । अजपुं नेम्हा प्यम्हा प्राध्यापकपुं विश्वविद्यालयं विङ्गु तलब स्वयो म्यानपावर कम्पनी अपलं तलब नयो च्वंगु खाँ नं वयकलं काडः दिल । अलय ब्वनामिपुं विदेशय् वांगुया खाँ न्हिथाडा बलय् अजपुं प्राध्यापकपुं नं ब्वनामिपुं पिनय् छ्वयगुलि दोषी खः धायोदिल । अःयाय्म्हा उपकुलपति डा. केशर जङ्ग बरालं नपां नं

नपालाडः न्हूँ न्हूँगु विषय ब्वंकयता स्वीकृति बियाजक धः वाडा । वयकलं गुणस्तर सुनिश्चितता व प्रत्यायन चिं (क्यूएस) कायो तः पित्ता जक न्हूँ न्हूँगु विषय विय फै धायोदिल । नगरपालिका थः हे स्थानीय सरकार जूगुलिं सरकारी कलेज थें हे खः दक मान्यता बिया धायाबलय् वयकलं “बैठक तयो छलफल याय्” धायो आश्वासन बियो दिल ।

छखय् विश्वविद्यालय अनुदान आयोगं क्यूए ए स्वीकृति मबिङ्गु मेदखय् न्हूँ न्हूँगु विषय ब्वंकयता क्यूए मदयकः मगा धाङ्गु थ्व सरकारया गजगु नीति खः । थ्व ल्याखाडः हे ब्वनामिपुं विदेशय् छ्वयगु नियोजिती सरकारी पहः खः ।

ख्वप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थानं, सामान्य चिकित्सा स्वास्थ्य प्रयोगशाला विज्ञान, औषधी विज्ञान, एक्स रे सम्बन्धीया विज्ञान ब्वंकयता स्वीकृतिया लागिं प्यंगू लाख तका दां सीटीइभीटीता बुभय् याङ्गु नं दां दां दय धुंकल अथेनं अः तकनं स्वीकृति मब्युनि । उकीं भीसं जनताया काय् म्हाय्पित्ता दांकः भिंकः बांलाकः आखः ब्वकय् धःसां दथी दथी अनेक पंगः त फय माल च्वंगु दः । गरिब ब्वनामिपित्ता शैक्षिक ऋण, थीथी बिषयलय् विद्यावारिधितकया छात्रवृत्तिया व्यवस्था याडः ख्वप नगरपालिकां जनताया काय् म्हाय्पित्ता च्वयथ्यंकः ब्वनय्या लागिं मौका बियो च्वंगु दः ।

सच्छिखत पीप्यंगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

मथ व हाडा छँ दानय्गु ज्या न्ह्याकय् धुंकल । व बाहेकं नगरय् अपलं सम्पदात नं ल्हवनय् कानय् व दानय्गु ज्या न्ह्याकः च्वंगु दः ।

मेमेगु

देको मिवा आवास योजना नं क्वचाइ थें च्वडः च्वंगु दः । १६५३ पी जग्गाखय् न्ह्याकगु उगु आवास योजना स्थानीय जनताया माग काथं हे न्ह्याकगु खः । आना नेम्हाप्यम्हा पासापिसं असंतुष्टि नं प्वंकगु दः । थजगु आयोजनाय् छुं भाति समस्या वैगु छुं तःहांगु खाँ मखु । उकिता नपां च्वडः खाँल्लाडः हे ज्यंकय्गु खः । मनय् वथें खाँ ल्लाडः जुलकीं नपां च्वडः खाँ ल्हाय् बलय् काथं मछिनी । थजगु खाँ पासापिन्ता धायो च्वनय् मालीथें मच्वं । सर्वोच्च अदालतया छुं ई न्ह्यो वगु छगू निपं (फैसला) अः दयो च्वंगु खुसीया मापदण्ड हकनं २० मि. तानय् मःगु खाँ तस्कं काथं मछिंक ब्यगु दः। पुलांगु मापदण्ड दुनय् च्वडः अपलं छँ दानय् धुंकल । उकिता थुय् फैगु खानय् मरु । आना अपलं सम्पदात नं दः । उकिं फैसला काथं ज्या छयलय् बलय् तहांगु समस्या वै । जिमिसं सरकारता तःकः हे ध्यानाकर्षण याडः सरकारया निपंयाता हकनं छक लिफः स्वयो लिपुलः स्वयता निवेदन दर्ता जूगु दः । अदालतं जनताया समस्या थुइकः पुनःविचार याडगु जनतां आशा याडः च्वंगु दः । नपां मापदण्ड गुगु खुसी गुलि तय्गु धाय्गु खाँ ब्याक अध्ययन याडः छ्यलय्गु अधिकार सरकारता ब्यसा बांलाई । फुक्क खुसी छगूकाथं हे मापदण्ड तय्गु ब्यवहारिक नं जुइ मखु ।

ख्वप नगरपालिकां सुचुकुचु, कासा नपां थी थी लाहातय् ज्या दैगु तालिमत वियो निर्वाचनया इलय् बियागु बचं आखः छगः छगः दतलय् त्वः मफिइकः छ्यलय्गु कुतः याडः च्वंगु दः । ख्वप देता हलिमयया दकलय् स्वय् हायपुगु नगर दय्केगु का. रोहित जुं खांगु म्हागस 'सच्छिदा लिपाया ख्वप दे' याय् लिधंसाय् दयेकगु जिम्मेवारी अः भीसं कुबियो च्वडागु दः । जिमिसं छसिकाथं उगु ज्या पुवांकय्गु ज्या याडः च्वडागु दः अलय् मदिकक हःनय् वानयँ ।

ख्वप नगरपालिकां याडः च्वंगु ज्या स्वयता देया थी थी पालिकाया प्रमुखपुं, सांसद पुं व मन्त्रीत भ्नायो च्वंगु दः । व थानाया जनतां यागु इमानदारी काथंया ज्याया च्वजःगु ल्यज्या खः धाय्गु ताय्का । गुकीं जिमिता अज बांलाक ज्या सानय्ता मन ह्वयो च्वंगु दः ।

(ख्वप नगरपालिया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं कौलाथ्व द्वादशी १९४४ सं पीप्यकगु नेपालभाषा साहित्य तः मुंज्याया दबुली बियो द्यगु न्वचुया सार. सं.)

स्वास्थ्य लागाय् मीगु बचं

चुनावी घोषणापत्रखय् ख्वप अस्पतालता अज बांलाकः सच्छिगु शैय्याया अस्पताल दयकः सुविधां जःगु अस्पताल दय्केगु न्हिथाड तःगु काथं ख्वप अस्पतालया स्तरोन्नति जुय धुंकगु दः अः सुविधां जायकेगु कुतः याडः च्वडा । आ.व. २०८०/८१ खय् देया ७०गु स्वयो अपः जिल्लाया नेगूलाख व डय् स्वद्व स्वयो अपः सिता सेवा बिय धुंकलः धःसा चालु आ.व.या नेलात्या खय् खुइच्याद्व स्वयो अपलं ल्वगिपिन्ता सेवा बिय धुंकल । अःउगु अस्पतालय् २२३ म्हा चिकित्सक पुं, नर्स व मेमेपुं जनशक्तिं ज्या साडः च्वंगु दः ।

सरकारं बीमापाखं बियमःगु धेबा इलय् हे मब्यगुलिं ख्वप अस्पतालं आर्थिक समस्या फयो च्वनय मःगु दः । अथेनं देशय् दूनय बीमा चाय्कतःगु ४८३ गू अस्पतालत मध्ये च्वजःगु सेवा ब्यगु अस्पताल काथं ख्वप अस्पताल न्हयगूगु (सातौं) ल्याखय् लागू दः । जिमिसं देशय् दकलय बांलागु सेवा विइगु अस्पताल काथं हछ्याय्गु तातुडः च्वडा । अः शिक्षण अस्पतालं बीमाया सेवा तिय धुंकल । पाटन अस्पतालं १८ करोड स्वयो अपः धेबा काय मनिगुलिं तलब नकय्ता हे थाकुल धायो च्वंगु दःसा वीर अस्पतालं नं अजगु हे समस्या फयो च्वनय मःगु बुखाँत प्याहाँ वयो च्वंगु दः । देशय् दक्व अस्पतालया अवस्था गथे जुला जुई थुकीं भीसं अनुमान याय् फः । ख्वप नगरपालिकां नगरबासी पिन्ता धेबा म्वायकः हि व अक्सिजन बियो वयो च्वंगु दः ।

छँ छँ नर्सिड सेवा खय् दाछिखय् डय्छद्व व प्यस व हिंगुम्हासिया सेवा यातसा रिपोर्टकाथं नगरबासी पिन्के पुनिगु स्वयो मपुनिगु ल्वय अपः दःगु कयं । अः नगरबासी पिन्के उच्चरक्तचाप, चिनी (मधुमेह), दम, म्वस, कोलस्टोरल व क्वें (हाडजोर्नी) या अपलं ल्वय खानय् दःगु खः । थव म्हवँ याय्ता ख्वप नगरपालिकां इलय ब्यलय थाय-थासय स्वास्थ्य शिविर नपां जनताता ग्वाकय्गु ज्या याडः वयो च्वंगु दः । अथेहे श्वास प्रश्वास केन्द्रय डालाखय् हिंप्यसः स्वयो अपःसिता सेवा बिय धुंगु ल्या खं कयं । भक्तपुर अस्पताल, क्यान्सर व मानव अड्ग प्रत्यारोपण केन्द्र नपां याडः प्यंगू सरकारी अस्पतालं भक्तपुरवासी पिन्ता स्वास्थ्य सेवा काय्ता अःपुयो च्वंगु दः ।

सम्पदा ल्यंक म्वाकः ठिंकः तय्गु बचं

ख्वपया लोकह्वागु भाज्यापुखु थुगु कार्यकालय ज्या पूर्वाका । लक्ष्मी नरसिंह देगः नं थुगुसी क्वचाय्केगु मतिं ज्या हज्याकः च्वडा । अरनिको सभाभवन, थंथु दरवार, इखालाछी

दुखय लाडः च्वंपुं नागरिक व उपभोक्तात भिं जुइगु न्हयसः विवेक

प्राकृतिक विपद्या घटनात फाटफुट न्हयाथाय् नं जुयो च्वनिगु छुं अजु चायपुगु खाँ मखु । उकिता पानय मफूसां म्हवचा याय फैं । व सरकारं याइगु सचेतना खय् भर परय् ज्वी । विपदं स्यंकिगु गुलि धाय्गु खाँ थुलि हे धाय मफूसें थाय् काथं पाय् फः। न्हयाथय हे जूसां विपद्य् लाडः च्वंपुं नागरिक पिन्ता उद्धार याय्गु, राहत बियगु, नागरिकया न्हापांगु कर्तव्य व छगु काथं धर्म नं खः । अलय गुलिनं मनूत मेपिनिगु दुःखखय् अजनं दुःख ताडः न्हयगु पुस्ताता गाक्क कमय् याय्गु मौका काथं काई । अजगु इलय 'म खाऊँ, म लाउँ, सुख सयल वा मोज म गरुँ' (थः जक नय, त्वनय, पुनय, मोज याय्) धाय्गु स्वार्थी पहः या मनूत म्हासिइके दै । २०७२ सालया तः भवखाचाया इलय थजु हलिमय त्राहिमाम जुइक वगु कोरोना भव ल्वयया इलय थःजु जनतां उगु इलय् अजपुं यक्व मनुतयता म्हासिइकेगु ह्वता चू लाता । सारा जनतां दुःख सियो च्वंगु उगु इलय् गुलिं बञ्ज (व्यापारी) त धःसा हाकु व्यापार याडः करोडपतिं अरबपति व खर्बपतिं जुला । जनताया मिखालय् अपुं मनूया ख्वःपा पुयो वपुं दानवत खः ।

थुगुसी २०८१ असोज १०, ११ व १२ गते वगु अबिरल वर्षां (तः सिकं वगु वलं) दे डांक अपलं धन जनया क्षति जुल । खुसीबः व पाँ न्हयाडः वयो गुलि नोक्सान जूलाजक थुलिहे धाय मफूसां हिंछुद्ध परिवार विस्थापित, ४६ अर्बया क्षति जूगु प्रारम्भिक अनुमान खः । २४६ म्हा सीगुलि १८ म्हा अजनं लुयो मवनि (नयाँ पत्रिका २४ असोज)

प्राकृतिक विपद फुक्कसिया नितिं दुःखया खाँ हे जुई । खुसी बः लं ल्हागु व पाँ न्हयाडः ल्हागुया हकनं गुळें बांलाक निर्माण याय फैं ? नागरिकपुं न्हापायाय्थें गुळें म्वाय दै ? थव फुक्कसिया चासोया खाँ खः । छुं दिनयां राजधानी द्रुहँवइगु फुक्क लॉपु तित । वि.पी राजमार्ग बल्ल असोज २५ गते बल्ल छध्वपा चाला जक खाँ प्याहाँ वल । नेपः मि पिनिगु तः हांगु नखा मोहनी नखाया इलय् नागरिकपुं राजमार्गया भ्यतें जःगु हिलाम्य लॉय पुलितक तूगु, भेतेखय् मचाखाचा व सामानत दुगाथी लुकुं छिडः डायो वाडः च्वंगु लू न्हयाम्हासिया नं नुगलय् दुःखं सुइगु हे जुल । थजगु इलय गाडीवालापिसं ५०० तकाया थासय १५०० तका कायो च्वंगु फयखःया भाडा दुगांछि कःगु नयगु नसा नपां मेमेगु छ्यलय्गु सामानत छत्थुं हे यक्व भः थाकःगु बुखौं प्याहाँ व बलय् छु थव देशय् नं सरकार दःला धाय्गु न्हयसः दाँ वई ।

नखा चखाया इलय् हे ठग बञ्जतय्सं ल्वाक ज्यागु बस्तुत मिइगु, म्याद फुगु बस्तुत मिइगु व नयहे मज्यूगु सामानत यत्थें मियो च्वंगु खाडः अजु चायपुसे च्वं । छगू हे सामानया भः पस पतिकं पाः गु नं मेगु अजु चायपुगु खाँ खः ।

नेपः या सरकारं थजगु अनियमिततात पानयता उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०७५ दयकः छ्यलः च्वंगु दः । उगु ऐनय् सुनं मभिंगु सामानत मिलः धःसा कानुनं धःथें कार्बाही याय्गु खाँ दः । अजगु मभिंगु सामान न्याडः नपुं सुं मनुतयता ल्वय जुयो अड्गभड्ग जूसा व

सीत धःसा वहे काथं बिस्कं बिस्कं सजायया व्यवस्था याडः तःगु दः ।

वस्तु वा सेवा मियो वा सेवा यागुलिं घाइटे जूसा उपचार खर्च, न्हिया न्हिथं खर्च यायता अन्तरिम राहत हानी नोक्सानी जूगु खानय दःसा स्वापु दःपुं दयकपुं (उत्पादक), म्यूपुं (पैठारी कर्ता) मुडः तःपुं (सञ्चयकर्ता), ल्हययो हःपुं (दुवानी कर्ता) व ब्यूपुं (वितरक) अलय म्यूपुं (उपभोक्ता) वा व सीत धःसा हकवालां काइगु बन्दोबस्त ऐनया दफा ५१ खय् च्वयो तःगु दः । तस्कं भन्भटगु अदालतया ज्याखं याडः अपलं उपभोक्तापिसं मुद्दा तय्गु आँट यागु मरु । धात्थें खयकः थव सरकारवादी फौजदारी अपराध खः सां प्रशासनिक भन्भटय् उपभोक्ता त च्वनय्गु मति मत । उकिया लबः उपभोक्ता ठगय् याइपुं बञ्ज, कम्पनी बिइपुं (वितरक) व मिइपिसं कायो च्वंगु दः । उपभोक्ताया मुद्दा संहित कार्यविधि दुनयसं न्हयाकयगु व्यवस्था याडः थुलि दिनया दुनय निपं (फैसला) याय् धाइगु कानूनी व्यवस्था दःगु जूसा अपलं उपभोक्तापिन्ता मज्यूगु ज्या याइ पिनिगु विरुद्धय् मुद्दा ल्वाय्गु स्वैगु खः । छम्हा छम्हा उपभोक्ता पिन्ता गुणास्तरीय वस्तु वा सेवा काय दैगु अधिकार कानुनं बियो तःगु दः । न्हयाक्व हे बांलागु कानून जुयमः कानून थः हे हदाय वयो ज्या सानी मखु । कानून मनुतय्गु लागिं दयकिगुलिं मनूत गुलि सयकः थुइकः हज्याइ उलि हे कानुनया छ्यला धिसिलाई । गनातक कानुन दयकिपिसं हे कानुन पालना याइ मखु उल्ले जनतां कानुन काथं क्षतिपूर्तिया माग ज्वडः अदालतया खापा ध्युं वानी

सच्छिक्त पीप्यंगु स्वप पौ, ब.छि पौ(पाक्षिक)

मखु अलय् कानून दयानं मज्यूगु ज्या याइपिन्ता कार्बाही याय फैं मखु । उकीं कानून बांलाडां जक मज्यू उपभोक्तात भन अपः कानून व थःगु अधिकारया खाँ थुइकः हज्यायमः ।

उपभोक्ता संरक्षण ऐनं सङ्घ, प्रदेश व स्थानीय याडः स्वंगू तहया सरकारं बिस्कं बिस्कं संयन्त्र दयकः बजार अनुगमनया व्यवस्था यागु दः । केन्द्रीय उद्योग वाणिज्य व आपूर्ति मन्त्रालय सचिवया कजिलय् केन्द्रीय बजार अनुगमन समिति व प्रदेशय् मः काथं राजपत्रय् पिकायो तः काथंया प्रदेश बजार अनुगमन समिति व स्थानीय तहलय् गाउँपालिका व नगरपालिकां स्थानीय बजार अनुगमन समिति गठन याय् फैंगु व्यवस्था दः । उगु समितिपाखं उपभोक्ता पिनिगु अधिकार ल्यंकः म्वाकः तयता वस्तु व सेवा आपूर्तिया व्यवस्था, मू, बांला बाँमला स्वइगु गुणास्तर, शुद्ध जुमजु स्वयगु खाँ बजार अनुगमन याई ।

स्वंगू तहया धःसां प्रदेश बजार अनुगमन समिति नां जक याय्गु खः सा संघ व स्थानीय बजार अनुगमन समिति पाखं नं बांलाक अनुगमन याय फयो च्वंगु मरु । अनुगमन, फ्यासुसेलिं अनियमितता याइपिसं निर्धक्क याडः च्वंगु खानय दत । कानुनय् दः काथं व्यवसायी व उद्योगीपिन्ता कडा कार्बाही यागु खः सा अः यायथें त्वः तः तः म्हा दोहँसाथें मजुइगु खःला ।

अः नकतिनया उमेरयाय् पिन्के हे उच्च रक्तचाप, क्यान्सर, मधुमेह, हृदयघात, मस्तिष्कघाट थजगु कडागु ल्वय खानय् दयो वल । चिकित्सक पिनिगु धापु काथं अजगु अपलं ल्वयत (अस्वस्थकर) जिवय् मनिगु नसा त्वँसा खं जूगु खः । अथेहे छुं वस्तु पिकाइपुं व मिइपुं कार्बाहीख्य लाता धाय्गु न्यनय्

मरु । उकिं मज्यूगु ज्या याइपुं भन मर्यासीं हज्याडः च्वंगु जुल । छुं नसा नयो मनु सीसा अङ्गभङ्ग जूसा विरामी जूसा उकी वस्तु पिकाइगु उत्पादकत, कम्पनी व मिइपुं ब्यापारीतयता ज्यान मुद्दा चलय् याय्गु कानुनी बन्दोबस्त याःसा भातिचा लिचिलिगु खः ।

संविधानय् यचुगु नाः त्वनय्दैगु संविधानं निश्चित याडः तःगु दः अयनं नागरिकपिसं नाः त्वनयता नं धेबा मपुसं मगा । नाः वसां फोहर बुलुगु अलय् दुषितगु नाः वैगु । अथेनं त्वनय्गु नाः या जिम्मा कायो च्वंपुं उपत्यका खानेपानी बोर्ड व काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लि. या पदाधिकारीपिसं थजगु खाँ मिखातिसिङः न्हयप प्वः तिङः च्वनिगु । खानेपानीया जिम्मेवार पदाधिकारी पिन्के भातिचा हे जिम्मेवारी बोध खानय् मरु । श्वहे खः स्वनिगःया नागरिक पिनिगु दुःख ।

न्हिच्छिख्य हे तःकः विद्युत बन्द याडः हैगुलिं अपलं नागरिक पिनिगु मोबाइल स्यनिगु, अपलं वञ्जतयगु व्यापार स्यनिगु, अलय अपलं ढवनामिपिनिगु ढवनय्गुलि बाधा वैगु थुकिया फुक्क जिम्मेवारी विद्युत प्राधिकरणया पदाधिकारीपुं खः । नागरिकपिनिगु थुलिमछिं सम्पति व जीवनय् नोक्सान जूयानं प्राधिकरणया पदाधिकारीपिसं छुं हे च्युता तयो च्वंगु मरु ।

चिकित्सकपिसं गलतीं मखुगु वासः नक विरामीपुं सीत धःसा, अङ्ग- भङ्ग जूसा वा (स्वास्थ्य) जिवन्य् बाँमलाक लिचव, लाःसा तुरुन्त चिकित्सकता व बमलाक दांगुलिं ताँ, अलय भवन दुत धःसा प्राविधिक व ठेकदार पिन्ता कडा कार्बाही याय् दय्मः । उकीं लापवाही याइपुं पदाधिकारीपुं व ठेकदार कम्पनीया मालिकपुं ग्याई । थाना अजगु छुं जुयवं हे बिचौलियापुं ज्वडः चिकित्सकपिन्ता

लाहावाईगु, अस्पताल भवन मितयो, तछ्याडः स्यक, बिइगु ज्या सभ्य व बांलागु मखु । नेम्हा प्यम्हा बिचौलियात हज्याडः नेगू प्यंगू लाख दाँ कायो ज्यान मुद्दानपां लिता काय्के बिइगु । थजगु घटना मजुइके मःगु खः ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें(रोहित) जुं उपभोक्तापिनिगु हक व हितया लागिं देशय् छगू बिस्कं कानून दयमः धाय्गु मति तयो थं स्वयो स्वीदा स्वीडादा हाँ संसदय् उपभोक्ता हित संरक्षण विधेयक तःक हे दर्ता याडः द्यूगु खः । व्यापारी व उद्योगपति तयगु दवाबं याडः उब्लेया सरकारं उकिता संसदय् पेश मया । लिपा उपभोक्ता संरक्षण ऐन दयकल । उकिता अः तकनं बांलाक छ्यलय् फःगु मरुनि ।

न्ह्यागु हे पदय् च्वम्हासिं अपराध यासां अपराधीत छन्हू कानूनया फन्दाय लाई सुनं उकिं बचय् जुय फैंमखु धाय्गु खाँ ब्याकय् फतः धःसा अपराधी ज्या म्हवचा जू जुं वानि । बस व फयखतय् थः यत्थें भाडा काइपुं निसें ल्वाक ज्यागु व म्याद फूगु वस्तुत मिइपुं मभिंगु सामान पिकाइपुं व त्वनय्गु नाः व विद्युतया लापवाही याइपुं पदाधिकारीपुं नपां तुरुन्त कार्बाही याय्गु हे उपभोक्तापिन्ता भिं याय्गु बांलागु ज्या जुई ।

उपभोक्ता हित समितिया साइनबोर्ड जक तयो च्वंपिसं बजेट नयता व नेम्हापेम्हा मनूतयता लब नकयता जक यागु धाय्गु ट्रपं बियो च्वंगु दः । उकिं संघ, प्रदेश व स्थानीय फुक्क तहया अनुगमन समिति, उपभोग हित नपां स्वापु दःपुं फुक्क संघ-संस्थान व पीडित नागरिकपिनिगु मंकः कुतलं मज्यूगु ज्यायाइपिन्ता दण्ड बिय फः । श्व मंकः कुतः हे उपभोक्ता हक हित व संरक्षणया दकलय् बांलागु ज्या जुय फः ।

हाम्वः

रढापतिराज शरुा

१. हाम्वः श्व खँगवः निगः खँगवलं पिदंगु खः । थुकिया मूल नां म्वः खः । हा उकिइ न्ह्यतनागवः जक खः । म्वः उकिं स्वताः जि दु । सियुगु म्वःयात सिम्वः, तुयुगु म्वःयात तुयुम्वः व हाकुगु म्वःयात हाम्वः थथे धाइ । तुयुगु म्वःयात तुयुगु हाम्वः धकाः धाइपिं दु । थन हाम्वः खँगवःया अर्थविस्तार जूगु खः ।

२. हा श्व न्ह्यतना विशेषणवाची खः । लिउने वइगु मूल खँगवः ह्या (उँ), तु(यु), म्हा (सु) आदिइ न्ह्यःने वःगु ह्या- तु-, म्हा- गथे विशेषणवाची तँसा खः, अथे हे हा(कु)या हा नं विशेषण जक खः ।

३. हा जक ल्यंक नं छ्यला दु । गथे छः ख्युंख्युं धाइबेलय् छः हः हः धाल थथे धाइ ।

४. हाम्वः, तेछ्वलिसें बिस्कं वइथाय् ब्वनेदु । गथे - हित्वंपिं छःपिंत तेछ्व, हाम्वः नितां पुज्याये मज्यु । नारांछः यात नितां माः । माघ महिनाया एकादशीयात षट्तिंला एकादशी धाइ । उबेलय् हाम्वःयात खुताःजिकथं छ्यलेमाः । तिलस्नान धकाः हाम्वलं म्वः ल्हुकिइ । हाम्वलं तर्पण याइ । हाम्वलं होम याइ । हाम्वः गमला ह्वलिइ । तौलासि दक्किइ । तिलकाञ्चन धकाः हाम्वः व लँ दान याइ ।

५. हाम्वः स्यंके मत्यः धाइ । तौलासि नइबेलय् स्यकिइ ।

६. हाम्वः स्वता दुसां अप्वः यानाः हाकुगु हे छ्यलिइ । प्यं थइबेलय् हाकुगु म्वः हाम्वः तइ । पिण्ड रूपय् गर्भय् मचा हाम्वः बःधिक जुइ ।

७. सरादुबेलय् यवोरक्षां धयागु सिलः ब्वनेमाः । छम्हेसिनं यमोरक्षां करोतुमे धकाः ब्वंगु जितः लुमंसे वः । जिम्ह श्रद्धापुञ्ज दाजु गिरिन्द राज

राजोपाध्यायं श्व सिलः तिलोरक्षां करोतुमे धायेमाः धकाः जितः कनातःगु खः ।

८. पितृयात हाम्वः यः । उकिं तर्पण बिइबेलय् हाम्वः बिइ । प्यं (पिण्ड)थइथाय् हाम्वः छाइ ।

९. नारांछःयात हाम्वः तेछ्व छ्यलिइ । पितृयात तेछ्व तयेमज्यु धकाः ध्यातः गुलि दाजू जितः कन, सामान्यकथं छुचुं नं प्यं थयेगु याः । गनं तेछ्वचुनं प्यं थयेगु नं दु । तेछ्व तयाः पुज्याये मज्यु, तेछ्वचुन प्यं थये ज्यु । श्व गय् जुइ ।

१०. ग्वःगु हाम्वःया उत्पत्ति बाखनय् थुकियात नारांछःया चःति धाइ । नारांछःयात दैत्यारि धाइ । नारांछःया

नां कायेवं दैत्यत थारान्हुइ । दैत्यतलिसे ल्वाइबेलय् वसपोलया भुइचः ति पिहाँवइ । उकियात न्यँचः ति चः नं धाइ । चः श्व खँगवःया छु अर्थ खः, जिं लुइके मफूनि । नारांछःया चःति खनेवं दैत्यत बिस्युवनिइ । वसपोलया चःतिरूप हाम्वः खनाः नं उपिं ग्याइगु जुल ।

११. स्वताजि दानवस्तु दान यायेबेलय् कायिक, वाचिक व मानसिक श्व स्वताजि पाप नाश जुइ ।

१२. दसदान, अष्टमहादान, तिलकाञ्चन, गृहदान व अष्टचिरंजीविया ब्रीहिदान यायेबेलय् हाम्वः छ्यलिइ । हाम्वः उप्वः तयाः दान यायेगुलि अष्टचिरंजीवियात फंछि गाकाः दान यानाः वयाचवन ।

१३. हाम्वःया चुलि वइथाय् मू धाइ । श्व हाम्वःया अङ्गरद्वार खः । पसल्या दां कसय् यायेत हाम्वःया मू बाना हे पाइमखु थथे धाइ ।

१४. सीज्याय् खौ कायेबेलय् तूसिया ख्वला काइ । दूब्यंकेबेलय् आम्बः, हाम्वः नं काइ । थुकथं तूसिया ख्वला, अम्बः व हाम्वः स्वतां अशुद्धि तंकाः न्हंकाः छ्वइगु ज्वलं खत ।

१५. हाम्वःयात संस्कृतभासं तिल धाः । तिलस्य इलम् तैलम् धाइ । तैल थथे हाम्वःचिकं छताःयात जक हे धाइगु खः । अर्थविस्तारय् तेल धकाः तृचिकं, मुस्याचिकं, मचिकं (चाया चिकं बाय् मट्टितेल बाय् मृत्तिकतेल) थयंकयात चिकं वर्गय् लाकेधुंकल । हाम्वःसिया

चिकं तसकं पवित्र जूगुलिं अखण्डदीप
सप्ताहल्य् हाम्बःचिकनय् इताः
च्याकेमाः धयागु दु ।

१६. मत च्याकेत मफूपिं प्वंतयसं फाया
दा न्याय्क बुलाः मत बिइ । फूपिसं
साध्यलय्, म्येय्ध्यलय्, तुचिकनय् अले
हाम्बःचिकनय् थ्यंक इता. बुलाः मत
बिइ । पुरुषोत्तममासया महिमा
बाखनय धलं दनेबेलय् इंगुदि फलया
ध्यः पिकयाः उकिइ इताः बुलाः मतः
ब्रियेमाः धकाः न्हयथनातःगु दु ।
संस्कृतं इंगुदितैलयात नेपालभासं
च्यूरिध्यः धाइ ।
१७. सीगु हाम्बः तौलासि दक्कबेलय्
छ्यः । अचार फियेत धाःसा भुयू
हाम्बः तयेगु याः । साखसला, अनरसा
दय्केत तुयू हाम्बः माः । सर्करा
सलाका धयागु खँवःपुचलं साखसला
जूगु खः । थन फुक्क हाम्बः सियाः
जक तइ ।
१८. हाम्बः चुं यानाः चाकुलिसे दाय्काः
यः मरिया मसला दकिइ । चतामरिइ
नं थव मसला इलाः नइपिं दु ।
चतामरि छताजि चौचतामरि दु -
थव छत्रचिन्तामणिपाखें चौचतामरि
जूगु खइ । थन मणिया मरि जूगु
दुसां चतां चिन्तापाखें वःगु थें खनेदत ।
थुकिइ थथे हे धाये थाकूनि ।
१९. सीमित अर्थय् हाम्बः छताः जि हाकूगु
अन्त जक हे खः । व्यापक अर्थय
होम यायेबेलय् दक्क बीभःयात हे
तिलाहुति धाइ थथे हाम्बः हे शतबीज
थें जुल ।
२०. दान यायेगु वस्तुकथं वह कायेबेलय्
रौप्यं चन्द्र दैवतम्, सिजः कायेबेलय्
ताम्र सूर्य दैवतम्, ध्यः कायेबेलय् घृतं
भास्कर दैवतम्, सफू कायेबेलय्
पुस्तकं सरस्वती दैवतम् धाइथें हाम्बः
कायेबेलय् तिलं सोम दैवतम् थथे
धाइ ।

जंडिसं ग्रस्त जि । जंडिस ग्रस्त देय् ॥

पूर्ण वैद्य

जंडिस ग्रस्त जि !
गबलें लाया, गबलें फाया
ल्यं दुगु जीवन दक्कं घय्सुनाः
च्वाच्चामुगु अतितया लासाय्
विसंगतिया थव वर्तमानय्
ल्वय्या शूली ग्वारातुलाच्चना

जि नापं
जि थें हे जंडिसं ग्रस्त देय् !
भिरिभिरि गूगु हिख्वं नँवःगु इतिहास लायाः
किटाणुं विषाक्त व्यवस्थाय् ग्वारातुलाच्चन व नं
जि थें हे म्हछिं म्हासु ल्वचं कयेका !
न्हयः व ज्वःया दथुं
जिं गुलि वयात दुग्यंक स्वये
उलि हे व जि जुयावइ
उलि हे जि खालि जुयाः व जायावइ जिंके म्हछिं

जि दुनेया व्यक्ति व जि पिनेया समष्टि
दुग्यंक स्वयेबलय् गुलि सालुसे तना तना वनीगु
सीमा रेखा !

भचा जक कुं पाकि छं व छगू हे खनेदु
जि छगू कमन खः देशया !
देय् छगू इक्वेशन खः जिया !

तर थौं नं जिं वयात लंकेफु
थव ल्वय्या ग्यानापुगु विसंगतिया स्थिति
न वं जितः ।

उपाय व समाधानया उपयुक्त स्थिति व
वया निरन्तरताय्
प्रतिबद्धित सेवाय् समर्पित व्यक्ति व
वया उपयुक्त परिस्थिति
थव दक्कं न्या थें चुलु थौ
स्वार्थया सर्प थे ग्यानापु

जि गोरखनाथ नं जुडमफु
थिमित लाया फ्यतुना
छगू आस्थाया दुनेया
संयमित तपय् चवनेत नं
श्व हे बेस्थिति दुने
स्थितिहीन थौं जि- न दनेफु न पिदनेफु
पिने जिगु पलाःख्वाँय् हुयाः वनाचवन
जिगु देय्या थे
समयया विशाल पर्वः-श्रृंखला दुनें दुनें
ल्वय्या ग्यानापुगु छगू गुफां वनाचवन जि
पिचायेक फूचायेक वनेत
संघर्षया कण कणं सिनाः थयातःगु
जीवन पानाः
मृत्यु नापंया छगू संघर्षय्
खः थौं जिगु ख्वालय्
जंगल बुया वयाचवन
व हे विरान जंगलय् जि तना वनाचवना
जिगु रुप रङ्ग तना वनाचवन
वांखायाचवंगु ल्वय्या धँवा
श्व आकाश छगुलिं
लुइवं निसें बिइव थंयक
ताताःहाकःगु चान्हिया वाकुधी दथुइ
न्ह्यत्तुन्ह्ययाचवंगु च्यूइंगम् !
कालं न्ह्यः या स्थितिइ
व्यवस्थां घुतिकेत स्वयाचवंगु
जिगु देय् खः जि !
जिगु जाति खः जि !
जिगु भाषा संस्कृति खः जि !
म्ह छम्हं मिखा कनेमाःगु श्व युद्धय्
हथाय् चायां जक छथुं पूमवनिगु
ताःहाकःगु युद्धय्
गन पलाः द्वनि
अन हे अन्त पियाचवनी
जिगु ख्वाः जक पानावंगु खँ मखु थौं
दक्कले तःधंगु खतरा ला
दुनेंनिसें जि मचायेक जिगु हिया ह्याउँग
रङ्ग तना वनाचवन ।
श्वया पराकाष्ठय्

छु जिगु दृष्टि हे म्हासुया वयाचवन ?
छु जिं थ्यूक्व वस्तुइ म्हासुगु जुयाः वयाचवन ?
छु जि वस्तुया वास्तविक रङ्ग तापाना वनाचवन ?
देशया शक्ति केन्द्र हे कब्जा यानाः
दक्व शक्ति लाका काइगु
अंग अंगया रङ्ग तनावनाः
सारा शरीर हे म्हासुया वनीगु
सारा न्ह्यपु हे लाता जुयाः
चेतनाया चुलि हे म्हासुया वनीगु

देय्या व्यवधान खः श्व जिगु ल्वय् !
देय्या दूषित व्यवस्थाया संक्रमणय् लाःम्ह जि !
अहो, देय् पुना वयाचवन जिके म्हछिं
वया सम्पूर्ण स्थिति जिके अनुदित जुयाः वयाचवन
विषाक्त म्हासुगु सागरय् तुना वनीगु
छगू हे स्थिति
छगू हे संकटय्
जि व जिगु देय् !

खला, विरोधया युद्ध ला
म्हासुगु रङ्ग नापं मखु
म्हासुगु रङ्गय् लिधना वइगु
नुगः स्यः नइपिं घाटक किटाणु नापं खः
युद्ध ला जिगु-
थःगु हिया रङ्ग लित कायेगुलि खः
थःगु हिया रङ्ग लित कायेगु लि खः
युद्ध ला जिगु -
थःगु स्वस्थ दृष्टि लित कायेगुलि खः
जिं धया -
इँ, अय् देश !
गुलि भी जंडिसं ग्रस्त जुयाः
थथे ग्वारातुला चवने
वास्तवय् वनं दनेमफुनि जितः बः मकासैं
धात्थें ला, जि नं बांलाक दने मफु व हे मदकं
विषाक्त श्व संक्रामक पित्तया प्रभाव मुक्त
थःगु हिया रङ्ग लित कायेगु
मिखाया थःगु दृष्टि लित कायेगु
युद्ध पूमवनि खनि थौं नं जिगु !
जिगु देशयागु ! (मित्याः १४:११०७)

तुति (त्वरँ)

आशाकुमार चिकंबजार

तुतिं तुतिं हे मजुला, थाकुगुया अनुभव प्वंकी मनूनं । अथे नं व डायो मजूसें मगा । मखुसा वाता गुलि सिनं हिस्याइ, तुतिखय् स्यो मरुम्हा, तुति मरुचा दक उकिं मनू ज्वडः वगु जन्मजातया तुतिं मचू तलय् मामं बुना बुना याकः चिकं बुकी । अलय बौ नं चिकं बुकसा मथां डाय् फै धायो 'नाति कुति भाबा जुजु हिना' याकः बौ नं चिकं बुक तःगु तुतिया महिमा धःसा ब्याक्क थुइके मफःथें चवं ।

न्हःपां प्यपां चुइम्हा, वनलिं नेपां चुम्हा अलय् स्वपां चुइम्हा प्राणी मनू हे खः। वहे तुति बल्लाक वं ज्या सानी, भारी कुबिई, भतिगवारा नपां मेमेगु कासा म्हेती । उकीं धाइ तुतिं चुयो दानय्फतकीं आंगः चोचादक, अलय वहे तुतिं न्हयपला छितकीं तुतिता सम्मानस घंगला न्ह्याकी 'ताची ताचि याकीं । वनं हाँ हाकुगु सुकाया, अलय न्यायाय्गु व लिपा वह्याय्गु कली नं न्ह्याकी । उकीं मां नं सुथाय् त्यलं थाडः मचा म्यें न्यंकः दी - दाँ दाँ मचात दाँ दाँ, तुति नेपातं चुचु, मिखा नेगलं काँ काँ दक मिखा जक काडः म्हागस खाडागु विपनाय् पू वांकय्ता तुतिं मचुसें मगा दक मचाबलय हे धायो द्यूगु ज्ञाया लुखा अःतिनी चःगुथें ताय्क च्वडा ।

अथेनं श्व तुतिता ल्या मरु । तुतिं गनां श्वातकीं वं क्षमा फ्वडः भाग्या याय्मः । गुलिसिनं सरीदक धाय्गु नं या । गनां आनिफ धाई । देगलय लाहा तं

थियो हे भाग्या याई, कपालं आनि याई । अलय वहे तुतिं बलं यंकम्हा तुतिं श्वाःसा तहांगु अपराध हे जुई । वं तस्कं क्षमा फ्वनय् माली । थथे स्वयबलय् तुति छम्हा शोषित वर्ग धाय् ल्व । उकीं हे धायो तःगु खः - ब्वाकः वानय्गु कासाय् तुति न्हाप लासां छातीं तक्मा फै । ककुतं स्वमःक्वखाई । अलय तुतियाता उलि सम्मान यागु खानय् मरु । अथे खयानं हलिमय ब्यागु भतिगवारा कासाय् दकलय् अपः गोल छ्वइम्हा सिता लुंयाय्गु लंका सिरपा विड्गु यागु खःला ।

अलय पहाड पर्वत गय मन्याम्हा कायमचा व मचा बुइके मन्याम्हा मिसामचां दुःख धाय्गु सिड्मखु दक पुर्खा धायो तकगु अःनं उलिहे स्यल्लानि धाय्मः । श्वहे तुतिं श्वाकः न्हुइकः च्वंपुं वर्ग थःगुनं तुति दः बल्लागु धाय्गु थुइके धुंकः वं नं थः हे थें ज्वपुं श्वाकःच्वंपुं मनूतय्गु तुतिया बः कः वानि । अलय वहे तुति तुतिया कासां श्वाक च्वंगु तुतिं श्वाइगु तुतिता क्वः थलकिं व भरिया, ज्यापु, ज्यामिया तुतिं सुख सिड् । उकिं हे धायो तःगु खः- तुतिं तलयया धुयाता नं अपमान याय्मते व छगू मिखालय वाडः तस्कं सास्ती याय् फः। अलय सः कुबियो लाय्कु च्यूता तयमते धाइपिसं अपः च्वापुकः जुलकीं तुतिखय् न्यौं घाकी' दक छ्याडः च्वंसां म्हेग सहिद जूपिसं वहे तुतिखय् न्यौं घाता । अथेनं तुति लथ्या डः पुलिं मचु । उकिं सत्यया

धिसिलागु पलां गुळें न्यौं धाय्ता नं मग्या श्व धात्थेंगु तुतिया दसु खः । उकिं तुतिं खिडः त्वाथं क्वाडः नयमः पिनिगु तुति हे धात्थेंगु तुति खः ।

तुतियाता नं लिड्ग भेद याडः तःगु खानय् दः। तुतिया खोल लंकां मोजा अलय् मिसा तुतिखय्घंगला, कली, पाउजु जक मखु लां नं च्वयो छगू तगिं क्वफ्वाडः मिसा तुति जक हिस्याइगु नं चलन दः । अलय मिसातय् मचा बुइबलय् सु, नालुया लकां नं न्ह्याकी । अलय मिसा लकां व मिजं लकां नं बिस्कं जक मखु जुजु लानिया लकां व च्वय् च्वय्या मनूया लकां नं मू नपां क्वः छिडः क्वत्यलिगु चलन काथं लकां हे न्ह्याय मफूपुं, ग्वाली हे तःतः ज्याक पहाड पर्वत गयो भारी कुबियो च्वंपिनिगु तुति दुनय हलिमय्या वर्ग संघर्षया इतिहास खांकय फः । अलय् डाय् मसम्हासिया ब्याकय् ह्याय् चाय धःसा मज्यू ।

जात्राय् खः कुबियो जात्रा हज्याकिगु तुति व चानपां ल्वाडः बुई अन्न सय्केता वानिगु नाड्गा तुति व ज्यापु ज्यामिया संगठन याय्ता त्यानु मचःसैं वानिगु तुतिं व जातीय, वर्गीय व पुलांगु संस्कारया नामय् भाग्यायाक : तः गु तुतिया दश्वी संघर्ष याडः त्याकय्ता थःगु तुतिखय् थः हे दानय् मः । अलय् जक तुतिं प्याखं ख्वायँ कायो जनताया दबुली प्याखं ल्हय फै । अलय् न्ह्यागु हे पंगः वसां हाचां गायो वानय् फै आजुइ थ्यंकः।

**नगरपालिका भीगु हे संस्था खः
इलयहे करपुल ग्वाहाली याय्नु**

स्वन्ति नखा व न्हँदँ

आशाकुमार चिकंबञ्जार

संस्कार व संस्कृति छुं नं जातिया म्हासिइका पिब्वयो च्वनि । संस्कार व संस्कृति दुनयँ मनूया थःगु जीवन शैली दुथ्याकः तै । वहे जीवन शैली ज्वडः संस्कृतिया मु लुखां प्याहाँ वयो थःगु पहः या किपा ब्वयो च्वनि । वहे जीवन शैली स्व स्वं मनूनं मनुता ल्यज्या याडः च्वनि, च्वछायो च्वनि । अलय गनां हिसी मरुगु व हिसी भयब्यूगु संस्कार व संस्कृतिता युगं अस्वीकृत यायां त्वः फिइकः यंकी । त्वःतः यंकी ।

इतिहासया कालखण्डय गनां नरबलीया खाँ ध्वदुई किम्बदन्ती हे जुसां । सतीप्रथाया नूगः हे कायँ हालिगु घटनात ख्वबी बः वयकः करुण रसया म्यँ जुयो समाजया बाँमलागु लू नपांया किपालुत क्यनय् है । मनू मनूयाता हिस्याइगु संस्कार संस्कृतिया धवौ त्वथुल ब्यू ब्यू इलं संस्कार व संस्कृति पा ह्यू ह्यू कुबियो वयो च्वनि, मनूया पुर्खा त्वः तं तकगु भीगु सम्पति भाःपाः नुगलं थःगु खः धायो डालः च्वनि । श्वहेल इवलय् स्वन्ति नखा नं छगु बिस्कं पहःया नेवः संस्कृतिया तः जिगु नखा खः ।

किम्बदन्तीया लिधंसाय् यमराजं थः केहँ यमुनाया पुकार काथं डान्हूतक

विदा कःगु लिं यमपञ्चक नां छुड तःगु थुगु नखा स्वं व सिसाफलया नखा काथं काय् फः । कुतिकुति याइगु तःपवः स्वं व मःहानिगु ग्वँचा स्वं या छगु नखा धःसाँ, तःसि, केरा, व ख्वसिं मदयूक मगागु सिसाफलया नखा जक नं कयँ । उकिता तासा भोगत्या, नैक्य, आमासि, सुन्तला, स्याउ नं थौ कन्हे नपां नपां हे वल । अलय थुगु इलय् ह्वइगु गोदावरी, लालुपाते स्वं नं नखाया साक्षी जुयो दाँ वई । प्राकृतिक नपां कृतिम वस्तुया संगम थुगु नखातय् क्वखा, खेलुइतः, मरं (मन्द) (नाः मरं, चिकं मरं, सिन्ह मरं व पोचुं मरं) नपां यमदुत सिमदूतया प्रतीक स्वरुप जाकी चुं या द्योचात, मुटुमारी (लहँचामारी) धवाल्ल याकयता सिंगाली, आम्व ताँय् स्वंबा, त्यछो थी थी वस्तुत मुनी बलय् थुकियाय्गु छगु ता हाकगु च्वसु हे दः वै गुगु अनुसन्धान याय् लाइकः । खेलुइतः च्याक तुइजलाया चाहना काथं अलय जीवनया पंगः गना गना वै धाय्गु अन्धविश्वासहे धःसां खः भःपियो याडः वयो च्वंगु संस्कार थौ तकनं च्याडः हे च्वना ति नि ।

स्वर्ग अमृत ज्वडः वगु धापु नपाँ भिं मभिंया बुखाँ काँ वैम्हा क्वः याता पूजा

याडः स्वन्ति नखा न्ह्याकी । अलय मनूया निंतिं तस्कं गुण याइम्हा खिचा या पूजा नेन्हँ खुनुं याई । नासः द्यो या बाहाँ धाधां खिचा पूजा याइ । दाच्छिया छक जूसां गुणया बदला सम्मानयाई । स्वन्हू खुनुं लक्ष्मीपूजा धायो पिखालाकी निसँ साँ बाँ इलः लक्ष्मी द्योयाता लाँ दय्केगु धायो पिखालाकी निसँ स्वाक गोवरया बाँ इल दुकुती लक्ष्मी द्यो, वा (न्हँगु), धेबा पूजा याई । औसीया दिन खुनुं चन्द्रमा मदैगुलिं पालाचा च्याकः ख्यू विसिकय् छ्बै । अलय गनां साँ याता नं पुजायाडः गाई तिहार धःसां नेवःतय् धःसां वा याता लक्ष्मी भः पियो दुकुटी स्वथाडः तःगु धेबा नं पूजा याई । थुगु इलय धःसा सुकुन्दा नं तयो गणेद्योता साक्षी तयो पुजा याई । थुगु पुजा गनां छँ या थाकाली नायो वा गनां नकीं नं पुजा याई । थुब्ले तःसि, साँ दुरु नं मः धाई ।

चाकलीं ख्यूयाता चिरीफाया छेखाली पालाचा च्याकः थःथाय् च्वंगु कुम्हः दाजुया लाहातय्या सीपयाता च्व छःसे, सःमि दाजुया पौरख चिकं तयो, थःगु बुई सय्कगु तू काकः चिकं पिकायो थःगु हे पौरखया नखा थौ कन्हे कतया

सच्छिखत पीप्यंगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

पौरखया भिलिमिली मता व नक्कली पालाचा च्याकः नखा हानय मःगु ज्या खं सांस्कृतिक अतिक्रमणया पला वैगुलि विचः मयासैं मगा । नत्र ख्यंयाता चिरी फाया, तुइजला हवल्लिगु संकेतया नखा लक्ष्मीपूजा अलय् ढुकुटी मप्वनयमः धायगु ज्ञानया पुजायाता भीसं थः मडसे कतया भरय् म्वायगु स्वयगु बुद्धिमानी पक्का नं खै मखु ।

प्यन्हें खुनुं या म्हापुजा दाच्छितक च्यो भ्वातिं थें ज्या जक साडः जुयमःगु शरीरता पूजा याइगु नेवः संस्कारया बिस्कं पहः खः । चव्य चवयागु फुक्क विधि मरं, फलफूल, स्वं, क्वखाया छ्यला थुगु म्हापुजां नं याई । अलय् म्हापुजा नपां न्हेंगु सम्बत हिलिगु काथं म्हापुजा व नेपाल सम्बतया स्वापु या खाँय् धःसा विद्वानपिसं थः थः गु बिचः प्वंकः च्वंगु दः ।

जुजु राघवदेवया पालय् शंखधर साँख्वा जुं ख्वपया जोशीं धःगु इलय् चान्हयें वाड शंख मूलया फि तुयो हयफक्व लें जुइगु धःकाथं ख्वपय् नं वापुं ज्यामितय्ता फिकु दिक्क बियो तलय यंका सम्मान यागुलिं क्वय् फिकू हिल छ्वगु, वहे फि लें जूगुलि शंखधरं स्वनिगःया नेवः तय्गु ऋण

पुल ब्यगुलिं वहे दिन निसैं नेपाल सम्बत सुरु यागु इतिहासं धायो तःगु दः । फि लें जुगु खाँया बारे थीथी विद्वान पिसं थः थः गु धारणा प्वंकः च्वंगु खाँय् धःसा अनुसन्धान याय् वह जू । अथेनं म्हापुजा नपां न्हेंगु सम्बत काथं डाय्कः भिन्तुना काल बिल याय्गु धःसा थौं नं न्ह्याक वयो च्वनातिनी । थी थी जातिया थःगु हे न्हें दँ डाय्किगु पहः दः । औसी धुंकया प्रतिपदा बुलुहुं तुइजला लुयो वैगुलिं नखा नपां छगू छगू संकेत बियो । खा हःगु वा दुःखं पार जुयो सुखः वगु या सड्केत काथं नं न्हें दँ याता काय्फः ।

दकलय् लिपाया दिं किजापुजा खः । किजाजक मखु दाजु याता नं पुजायाइगु थुगु दिन खुनुं किजापुजा यो वां बलय् यमदूतपिसं कः वयो च्वंगुलिं ततां किजाता पुजा छक याय् दक प्वंगुलिं यमदूतः सिमदूतं ज्यू धायो पुजा याकसेलीं चच्छिबिकः पुजा याडः खा हालानिं कालया ई पुलवांगुलिं तताया माया खाडः यमदूत पुं लय्तायो वरदान प्वँ धः बलय् तः सि थें तं तं धाय्क, ख्व सिं थें क्वय्क्वय् धाय्क, केरा थें के के धाय्क तयाम्हा

किजाया आयु ग्वयँचा स्वं सुकु मगां तलय् दयमः धायो प्वंगुलिं ब्यगु वरदान याखँ हदायतयो थौं तक नं किजापुजा याडः वगु दः । किम्बदन्ती काथं स्वयो थः किजाया अभिभावक तता जुगुलिं छुं नं खाँ न्यनय् कानय्या लागिं तताकेहें - दाजुकिजाया स्वापु दय्क तःगु धःसा मखु धाय् मछिं ।

न्हयागु थःजु थुगु इलय् थमनं छ्यलागु हासा, तुफी, ल्वहमाँ, नाः तेप निसैं हिति, सूद्यो थी थी वस्तुता जक मखुसैं छँ लहिडः तः पुं मेँ, च्वलय् फेँ, साँ आदित नं पुजा याइगु थुगु नखा सम्मानया नखा खः । प्रकृति जक मखु कृतिम वस्तुयापुजा नपां प्राकृतिक वस्तु व कृतिम वस्तुया समिश्रण नपां थः वं थः या माया मतिना नपां निनीं भिन्चाता तक पुजा याडः (आशिष) सुव विइगु नखा दुनय् अपलं प्रतीकत लुकुं बिडः च्वंगु दः । व फुक्कया महत्व अलय् उकि दुनय्या सार खाँ त न्हेंगु पुस्तां अध्ययन अनुसन्धान याडः वैज्ञानिक ढड्गं पिब्वय फःसा भीगु संस्कार व संस्कृति अज चुली जायो वैगुली शड्का हे मरु । न्हें दँ निसैं थुगु पला छियगु कुतः जुयमः ।

मा. जगतसुन्दर मल्ल

कमला मानन्धर, न्ह्योखा, येँ

भीगु नेपालभाषा साहित्यया पुनरजागरण ई या छम्हा सशक्त हस्ती अले भीसं गुबलें हे ल्वमंके मज्यूम्ह छम्ह व्यक्तित्व खः मास्टर जगत सुन्दर मल्ल । जिमिसं वय्कःया छँय् वनाः वयकःया हे काय् भाजु हिरण्यजीत मल्ल लिसे न्यनेकने याना स्वयावलय् वय्कःया जन्म ने. सं. १००२ कौलागाः (कार्तिक कृष्ण) पंचमी अले बि.सं. कथं १९३९ कार्तिक १५ गते बुधबार खुनुं ख्वप दे खौमा क्वाथः छेय् जूगु खः धैगु सिइदत ।

मां जगत लक्ष्मी व बाँ

विष्णुधरया कोखं ने.सं. १००२ कौलागाः पंचमी (कार्तिक कृष्ण) अथे धैगु वि.सं. १९३९ कार्तिक १५ गते बुधबाः खुनुं खौमा क्वाथछँय् तःधिम्ह कायया रूपं भी मास्टर जगत सुन्दर मल्लया जन्म जूगु खः । भीगु नेपाः जगत यात सुन्दर याना क्यनेत जन्म जूगुलिं हे वय्कःया मां अबुं वय्कःया नां जगत सुन्दर धकाः छुना ब्यगु खयेफू ।

वय्कलं मचानिसैं हे चाणक्य निति, अमरकोष भचा भचा अध्ययन यानादिल । भिदं दुबलय् ख्वपय् च्वनाः

थःमं मन्तुनाथें आखः ढवने मफैगु जूगुलिं येँय् भायाः असनय् बालकुमारी द्यःया लिक्क मेपिनिगु छँय् बालं कया दरबार हाइस्कूलय् ढवनादिल । तसकं मेहेनत यानाः ढवनिम्ह जूगुलिं सरपिनि नं वयकः तसकं यः । अले क्वय्या क्लास खाली जुलकि वयकःयात हे क्लास नं कायेकादीगु याइ । लिपा देशय् राजनैतिक अस्थिरता व बलय राजधानी च्वना ढवने मफइगु खना वयकः कलकत्ताय भाल ।

कलकत्ताय वयकः स्कटिस

चर्चजया मिशनरी स्कूल (इसाइ धर्म प्रचार याइगु संस्थाय्) भर्ना जुयादिल अबलयं तःतः धंपिं मनूत न म्हसिल अले इमिपाखें आपाः ज्ञान गुण नं सयेका काल । कलकत्ताय दच्छिति चवने धुनेवं छँय अंश सम्बन्धि खँ मिले यायेमाःगुलिं इन्ट्रेन्स जाँच हे मबिसे नेपाः लिहां भाल ।

लिपा वय्कलं स्वअध्ययन यानादिल । मां भाषं शिक्षा व्यूसा मस्तयसं याकन सयेके सिइके फइ धकाः मां भाय्या माध्यमं प्रारम्भ निसें शिक्षा बिइगु सर्वमान्य सिद्धान्तयात वय्कलं व्यवहार्य छ्यलाः नेवाःतयत् नेपालभाषां अंग्रेजी माने चवकाः ब्वंकेगु यानादिल । उगु इलय् स्कूलीय पाठ्य साहित्यया अभाव खनाः नेपालभाषां माने व नेपालभाषाया अंग्रेजी माने तयाः दिक्सनरी न चवयादिल ।

वय्कःया प्रकाशित व अप्रकाशित याना आपालं कृति त दु थुपिं थुकथं दु ।

प्रकाशित कृति

- (१) इसपं दयेकातःगु बाखं
- (२) नेपाली अंग्रेजी फास्ट बुक

- (३) गोर्खाली अंग्रेजी फास्ट बुक
- (४) English Grammar in parbatiya
- (५) गोर्खाली भाषाका इसपका सबै कथाहरू

- (६) सुगत बोध गणित

अप्रकाशित कृति

- (१) ग्रीस व रोमया ऐतिहासिक उपन्यास “पिटर पाली”
- (२) अंग्रेजी नेपालभाषा शब्द कोष
- (३) नेपालभाषा अंग्रेजी शब्दकोश
- (४) नेपालभाषाया डेरिभेटियस
- (५) गोमयजुया बाखं ॥ आदि खः ।

वयकलं अनुवाद यानादीगु इसपं दयेका तःगु बाखं नें. सं. १०३५ सय् थासा आखलं पिकयादीगु खः । थुकी जम्मा पीन्हय्पू (४७) बाखंचा दु । थव हे सफुतिई “हसना” धकाः भूमिका छगू नं चवयादीगु दु । उकिया दसू थन बियागु दु गुकिं शिक्षाया माध्यम मातृभाषा ज्वीमाः धयागु बांलाक कयं ।

भूमिका थुकथं दु

“ गुगू जातीया गुगू भाषा जुयाचवने उगु हे भासं ज्ञान ब्यूसा याकन ज्ञान थुइका काइ अकें सकसिया थुकी भिन्न भाव लुया बइमखु । नेवाः भाषा बवनेबले अपालं याना छ्यौंले मदिगु जुया निमित्तं मचातसें छ्यौंले थवःगु भाषा मचागु बखतय् बवनेत थाकु नं चा चां वन । हाकनं मचातयत् थःगु भाषायागु सफू थौकन्हे मरुगुलिं स्यनेगु लिपा ला वन । यूरोपयागु वा मेगु पूर्वयागु भाषां थजू दक्वसिबे माःगु ज्ञान हे खः । आपाःसिया मेगु भाषा बवनेत मौका मदुगुलिं थःपिनिगु हे भाषाय् मेमेपिं बुद्धि दुपिं जाति तय्गु ज्ञान दुगु सफू दुसा आपाः सित अः नं पुइ, ई नं आपाः सितिं वनीमखु ।”

थव हे भूमिका चवयादीगुलिं वयकःयात चन्द्र शम्शेरं हाकनं थज्यागु ज्यायात धाःसा जेलय स्वथना बी” धकाः ख्याचवः बिल । थव खं यानाः वय्कः यात नेपालय चवने ममदया इलाहावाद भाल अनं हङ्कङ्गया लं चीन भाल अनं जापान भाल । अनं लिहाँ भाबलय प्रथम विश्व युद्धया हल्लाय लाःगुलिं दरभंगा जेलय् वय्कःयात कुनाबिल । अले चन्द्र शम्शेरं वय्कया सर्वस्व कायेगु, नेपालय दुहाँ वये मदयेकेगु निर्णय यानाबिल । लिपा वयकः नेपाः देशय लिहाँ ला भाल नेपाल सरकारं वयकःयात भञ्ज्याङ्ग पुलाः पिहाँ वने मदयेक प्रतिबन्ध तयाबिल ।

अथे अन्याय जूगुलिं यानाः वय्कःया मानसिक स्थिति भचाभचा स्यनावन । भन राणा शासक तय्गु शिक्षा बिरोधी शोषण निति खनाः मनय डाहा जुयाः वय्कःया मानसिक अवस्थाय अझ आपाः विकार पिहाँवल । मवइ नं गथे, वयकलं उकथं उलिमछि शिक्षा प्रचार यानाः थःगु बुद्धि श्रमं इसपं दयेकातःगु बाखं छापेयानाः थःम्हं हे लँय लँय चवना मिया, अझ थ्यबा मद्दु धाः पिन्त,अथें बिया नं गुगु भाषा प्रचारय तत्परता व उदारता क्यनादिल । उकियात भी कृतघ्न समाजं वें पहः सिबाय थुइके मफुत ।

थपाय्सकं उपेदाभाव फयाः अन्त्य ने.सं. १०७२ गुलाथवः सप्तमी खुन्हु अर्थात वि.सं. २००९ साल श्रावण १४ गते पशुपति आर्यघाटय् थःगु नश्वर देह त्याग यानादिल ।

न्हयागु थजू भीगु निंति, भीगु समाजया निमित्तं वयकः “मास्टर साहेब” हे खः । वय्कःया “शिक्षा प्रियता” व “मातृभाषानुराग” भीगु निमित्तं “महान शिक्षा” आतक नं ल्यंदनी ।

खवप नगरपालिकाया ज्या भवः त

पीप्यकगु नेपालभाषा साहित्य तःमुंज्या उलेज्या

पीप्यकगु नेपालभाषा साहित्य तःमुंज्या खवप नगरया लाम्हागः त्वाल्य सोमवार ने. सं. ११४४ कौलाश्व द्वादशी खुनुं स्थानीय सांस्कृतिक गुरु नपां किसान आन्दोलनया न्ह्यलुवा पुनवीर गैडा पाखं पानसय मता च्याकः स्थानीय बाँसुरी बाजा पुइकः उलेज्या यागु उगु तः मुंज्याया मू पाहाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया हानय बहम्हा नायोभाजु नारायण मान बिजुक्छें (रोहित) जुं जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ व सम्पदा संरक्षणया अभियन्ता भागवत नरसिंह प्रधान जु याता खवपया नां दांगु तका तपुली पुइकः स्वमः क्वखायकः बेताली चिकः, सम्मान गाचां ड्यकः, हनापौ लःल्हाडः हानय ज्या याडः द्यूगु खः । ज्या इवः सं मूपाहाँ बिजुक्छें जुं तःमुंज्याया खवःपौ व लक्ष्मण राज जोशीया 'प्रतिपक्षी कलम भाग-२' नं पित ब्वज्या याडः द्यूगु खः ।

ज्या इवः सं खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं तः मुंज्या ज्या साडः नैपिनिगु मंकः दबुखः, भाय् भीगु म्हासिका खः । संस्कृति तांसा जाति नं तानिगु खाँ काडः दिसे जर्मनया वास्तुकला विद निल गोत्से जुं खवप देता 'संसारया म्वाडः च्वंगु खुल्ला संग्रहालय' धःगु खाँ कुलः दिल ।

वयकलं खवप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपिसं नेमकिपाया निर्वाचन घोषणापत्र काथं ज्या साडः च्वंगु, खवप विश्वविद्यालय चाय्केता मदिक्क ज्या साडः च्वंगु, नेपाल ट्रष्ट्या नामय् च्वंगु खवप सल्लाघारीया १०८ पी जगाखय् खवप विश्वविद्यालय चाय्केगु खवप नगरपालिकाया योजना काडः दिसे खवप कलेज पाखं चाय्कः तःगु कलेजय् अभिभावक व

ब्वनामिपिनिगु माग काथं न्हँ न्हँ विषय ब्वंकयता त्रि.वि. मागयाडा नं अनुमति मब्यूगुलिं भी मंदयो नं न्हँगु विषय ब्वंकय् मखांगु खाँ ब्याकः दिल ।

खवप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, सूचुकुचुता हृदाय तयो ज्या याडः वगु खाँ काडः दिसे वयकलं धेबा मंदयो आर्थिक अवस्था कमजोरपुं ब्वनामिपिन्ता च्वयया शिक्षा ब्वनयता शैक्षिक ऋण बियो वयागु खाँ काडः दिल ।

वरिष्ठ अधिवक्ता कृष्ण प्रसाद भण्डारीजुं खवप दे व नेमकिपां थें मेमेगुथासय नं यागु जूसा भीगु देश 'स्वर्ग' थें जुइगु अलय् अः शासक तय्सं दे 'नर्क' यागुलिं तम्बयकसे प्राकृतिक स्रोत साधनय् दे त मिगु खयानं नेपः मि पुं गरिब जुयमःगु दुःख प्वंकसे सरकारया अकर्मण्यतां देशय् मां ब्वापुं खवयो च्वंगु व विदेशय् काय् म्हायापुं खवयो च्वंगु बुँ बाँभु जुयो च्वंगु दुःख काडः दिल ।

भीगु देश भीसं हे दय्के मः । देशय प्रजातन्त्र माफियात व पुँजीवादी तय्ता जक वगु खाँ ब्याकसे वयकलं जनताया व्यवस्था ह्यता न्हँगु क्रान्ति यायमनि धायोदिल ।

पूर्व न्यायाधिश गौरी बहादुर कार्की जुं वि.पि. राजमार्ग न्हःपां डबल लाइनया दयकेगु धःगुलि भारतया दवावं छगु लाइनया जक दयकगु खाँ ब्याकसे जापान सरकारया ग्वाहालीखय् खुसी स्वयो यक्व च्वयलाक डबल लाइनया लाँ दय्केता सरकारं कुतः याय्मः धायोदिल ।

गोकर्ण रिसोर्टया भाका ल्यं दयकं हे वैगु नीडादाया लागिं म्याद तानयता नेपाल ट्रष्टता सरकारं ब्यूगु अधिकार कानूनी डकैती खः धायोदिसे वयकलं गिरिबन्धु टी स्टेटया खाँ नं स्वाडः एमाले सरकारता कुखिडः दिल ।

सम्पदाविद नपां प्राध्यापक सुदर्शनराज तिवारी जुं ऐतिहासिक काथं नं महत्व कः घाडः च्वंगु नेपालभाषा ल्यंकः म्वाकः तयमगु खाँ व्याकसे मु लां गः पाखं लाम्हागु जुगु जुयमः धायो दिल ।

हानेज्या याम्हा जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ जुं नेता बिजुक्छें जु पाखं थः हांकय् दःगु थः ता वरदान थें जुगु मेथाय् मेमेगु काथं मोहनी डाय्कःसां खवपय् साहित्य सम्मेलन याडः डाय्केगु तस्कं

चवछाय बहजु धायोदिल ।

संस्कृतिया खाँ चवछःसे 'संस्कृति मदयूक दे म्वाय हे फ़ैमखुधायो दिसे जनकवि श्रेष्ठ जुं दे थी थी भाय व थी थी संस्कृति दःगु थाय जुगुलिं छुं छगू जक भाय, जाति, संस्कृतिता पाछायो जूसां आना धात्थेंगु प्रजातन्त्र दैमखु धायो दिसे फुक्क भाय जाति, संस्कृतिसं थःगु म्हासिइका पिब्वयगु क्षमता दय्मः धायोदिल । नपां ख्वपय् छगूं तुं इलय नेगू नेपाल भाषाया सम्मेलन जुइगुता छगूंतुं याय्ता विशेष बः याडः दिल ।

मेम्हा हानयज्या याडास्हा सम्पदा संरक्षणया अभियन्ता प्रधान जु ऐतिहासिक महत्वं जःगु ख्वप देशय् (ख्वप्रिङ्गो) वयो न्वचु बिय दःगुलि गौरवान्वित जुयागु खाँ काडः दिसे भाय व संस्कृतिया अनुसन्धान जुयमः गुलि बः याडः दिल ।

लिच्छवी कालया राजकीय भाय संस्कृत भाय्या खाँ काडः दिसे वयकलं नेपाल भाषाया विकास मल्लकालय् जुगु, उब्ले भाषिक उदारता दःगुलिं भाषं नंभाय् ह्यगु खानय् दः धायो दिसे पृथ्वी नारायण शाहं स्वनिगः त्याकसेलीं खय् भायता हृदाय तय् हःगु पञ्चायती संविधानय् सरकारी कामकाजया भाय् देवनागरी भाय्या जुई धःसेलिं मेगु भाय्ता क्वत्यलः छ्वगु खः धायो दिल । नेपः दे व नेपःमिपिनिगु म्हासिइका हे भीगु सम्पदात खः । उकिता सरकारं हे न्हांकः छ्वयगु ज्या यागुलिं तं प्वकसे

वयकलं येँ या थेंः बही या (कमलपोखरी) बारय् पुखु ल्हाडः छायाँदेवी कम्प्लेक्स दयकगुलिं उकिया विरोधय वांगु हिन्ददा हाँ निसें कानूनी लडाई ल्वाडः चवडागु खाँ काडः दिसे न्यायपालिकां सम्पदाया पाःलिडः निपं बिइगु आशा याडः दिल ।

सम्पदाया खायँ वयकलं 'सम्पदा पुर्खा त्वःत तकगु नासो खः उकिता भीसं बांलाकः ल्यंकम्वाकः तय्म' धायोदिल ।

कवि प्रा. डा. राम प्रसाद ज्ञवाली जुं अपसंस्कृतिं राज याडः चवंगु थौं या इलय् ख्वपय् संस्कृतिता ल्यंकः म्वाकः तःगु तस्कं चवछाय् बहजु धायोदिसे जनता पुँजीवाद व नव उदारवादया जालय लाडः चाकलीं निराशां भुडः च्वंसां ख्वपय् आशाया मता च्याक चवंगु खाँ काडः दिल ।

सड्कटया इलय् हे साहित्यकारत मालिगुलिं साहित्यखय् समस्या ज्यंकिगु शक्ति दैगुलिं पित्या प्वाथं शान्ति महैगु भावनां जःगु चिनाखँ नं न्यंकः दिल ।

म्यें च्वमि नपां कवि नारायण आचार्य थः २०५६/५७ सालय डि.एस. पी जुयो ख्वपय् ज्या साडा बलय च्वयागु म्यें 'यो नगर भक्तपुर' पाखं न्हियान्हियं ख्वपय मन साल चवंगु खाँ व्याकसे दकलय् न्हःपां च्वयागु स्वपु हाइकु ब्वडः दिल ।

च्वमि नपां ई-रामबिन्दु श्रेष्ठ भाय् भीगु म्हासिइका खः धायोदिसे वागलुडया नेवः भाषं चिनाखं न्यंकसे नेपालभाषा ल्हाइपुं

अजनं म्वानि धायगु छगू स्यल्लागु दसु श्व तः मुंज्या खः धायोदिसे सीपुं थजपुं शासक पिसं शासन याडः च्वंगुलिं हे देशय् दुर्भाग्य जुयो च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

वयकलं जनवादीपुं धनवादी जूयो वासां ख्वप दे अजनं प्रगतिवादी म्येँ हाल च्वम्हा, 'तुथिया ब्या' दक ध्वँ नक तःगु चिनाखँ नं न्यंकः दिल ।

अथेहे मुटु ल्वय विशेषज्ञ डा, राजेन्द्र कोजुं नुगः ल्वय मजुईकेता बिचः याय मःगु खाँ च्वयो तःगु 'मुटुको कथा' चिनाखँ ब्वडः दिसे नुगः स्वस्थ याडः तय्ता व्यायाम, नसा त्वँसा, आहार विहारय् बिचः यायगु सुभाब बियो दिल ।

ज्योतिष शास्त्री बीरेन्द्र कायछं बिस्का जात्रा लक्ष्मी पूजा व किजापूजाया खाँ काडः दिलसा कवयित्री जयन्ता पोखरेल जुं नं चिनाखँ न्यंकगु उगु मुंज्यासं कवि मोहन दुवालं नेपाल भाषासाहित्य तःमुंज्याया 'जनता म्वाःसा भाषा म्वाई' नारां थः ता बांलागू लिच्वः लागू खाँ काडः दिल ।

शिक्षक अलय कवि हरिहर तिमल्सिनां नेपः या ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय् लाडः च्वंगु इलय् ख्वपया ल्यासे ल्याम्होपुं साहित्यिक ज्याइवःखय् जुयो च्वंगु तस्कं गौरबया खाँ खः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराईजुं साहित्य सभ्यताया चिं खः जीवन अनुभवया सार खः धायोदिल ।

इतिहासकार नपां नियात्राकार देवीचन्द्र श्रेष्ठ इतिहासय् महन्वपूर्ण थाय् कःघाडः च्वंगु ख्वप दे अः लिपा वयो हिस्याडः वगु खाँ काडः दिसे शासकपिसं थी थी विवाद याडः ख्वप देता

था मकायगु कुतः जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

कवि अनिल पौडेलं साहित्य मरुगु सहर सी म्हा थें जुइगु खाँ काडः दिसे यक्व तः जतथाय् च्वनय् मते अक्सिजन मगाई, छेलिया बाँ त्वतय् मज्यु धायगु चिनाखँ न्यंकदिल ।

मुंज्या सं बाँसुरी बाजा पुचलं सांस्कृतिक बाँसुरी धुन पुयो साथ ब्यूगु खःसा ग्वसा खलः या नायो कृष्ण भक्त लवजुं लसकुस न्वचु तयो द्यूगु खः ।

विष्णु गोपाल कुसीया च्वसां पिज्वःगु लसकुल म्यँया सः रवि हाडा, लक्ष्मण पलिखेल व सुलोचना छ्वाजुं तयो द्यूगु खःसा लय् रजिश हाडां तयो द्यूगु खः ।

ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिडया उप प्राचार्य ई. रत्न शोभा प्रजापतिया सभा नकिलय जूगु उगु मुंज्यासं जनकवि चन्द्र बहादुर उलक जुं प्यालेष्टिनी जनताया पा लिड कविता ब्वंगु खःसा तः मुंज्या मू गुथिया नाथो आशा कुमार चिकबञ्जारां नं न्वचु नपां च्वखं न्यंकः द्यूगु खः ।

सोमवार द्वादशीया सांस्कृतिक ज्या इवः बहनी ७:०० ताइलय् निसें न्ह्याकगु खः । उखुनं थी थी प्याखं, हुलाप्याखं, ख्यालः छधा प्याखं क्यंगु खः । गुगु सांस्कृतिक ज्या इवः या ल्यज्या नं ल्य ज्यामिपिसं याडः द्यूगु खः । ज्या साडः नैपुं ज्यापु ज्यामिया खाँ च्वयो सेवा याइगु साहित्य हे प्रगतिशील साहित्य खः ।

नेहु गंक जुइगु नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्या त्रयोदशी खुनुं नं ब्वः छ्यूगु इलय हे मू पाहाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जुं समाजया थीथी लागाय योगदान याडः दयूपुं खुम्हा शैक्षिक व्यक्तित्व मोहन प्रसाद

सच्छिखत पीप्यंगुगु ख्वप पौ. बःखि पौ(पाक्षिक)

प्रजापति, बौद्धिक व्यक्तित्व रत्न सुन्दर शाक्य, सांस्कृतिक गुरु रत्न भक्त न्हैम्हाफुकी, सामाजिक कार्यकर्ता जगतलाल मानन्धर, सुचुकुचु ज्यामि गणेश राम दुवाल व किसान न्हयलुवा ललित बहादुर अवाल पिन्ता हानज्या याडः द्यूगु खः ।

ज्या इवः सं मू पाहाँ बिजुक्छें जुं अपलं ज्या साडः नैपुं ज्यापु ज्यामिया पक्ष व सेवाया नितिं चवयोतःगु साहित्य प्रगतिशील साहित्य खः धायोदिसे च्वमिपिन्ता समाज भिं जुइगु खाँ साहित्यखय च्वयता सुभावा बियो दिल ।

सिद्धान्त व सिद्धान्त कः घाडः जुयफःसा छधि जुयो शक्ति दैगु खाँ ब्याकसे वयकलं सिद्धांत छुं मखु, थव मः गु मखु धायगु धात्थेंगु खाँ मखु उकिं कम्युनिष्टतयसं ज्या साडः नैपुं जनताता हे द्यो थें मानय् याइगुलिं ज्यासाड नैपुं जनता हे दे दय्किपुं कःमित खः धायो दिल ।

नायो भाजु बिजुक्छें जुं साहित्य च्वयगु व ब्वनयगुलि स्यलाक हछ्यायता मदिकक साहित्य च्वच्वं वानय् मः गुलि बः बियो दिसे साहित्य गोष्ठी नं यायां यंकय् मः धायोदिल । नपां वयकलं सार्वजनिक फल्चा, सत्तः, मथः देगः, तुंथि, ल्वहँहि, पुखुल्यंकः म्वाकः तय्गु सकल जनताया धर्म खः धायोदिसे नेमकिपाया कार्यकर्तापिसं सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयता ल्वाडः ज्यासाडः कर्तव्य पू वांक च्वंगु दः धायोदिल ।

सकल सिनं जनताया सेवाभाव तयो इमानदार जुयो ज्या सांसा 'स्वर्ग' थाना हे दः भ्नी थाना हे 'स्वर्ग' दयकेता जुयागुखाँ नायो भाजु बिजुक्छें जुं धायो दिल ।

नेमकिपाया छ्याञ्जे नपां सांसद प्रेमसुवाल छगू छगू राजनीतिक दल वर्गीय आधार, सिद्धांत व दर्शनया लिधंसाय

न्ह्याइगु खाँ काडः दिसें नेमकिपा ज्या साडः नैपुं ज्यापु ज्यामिया पार्टी खः धायोदिसे बजार भः, थिकय जूगु, भ्रष्टाचार, भारतीय एकाधिकार पुँजी व साम्राज्यवाद मुक्त जुयता जनताया अथे धायगु प्रगतिशील साहित्य च्वयमःगुलि बः बियो दिसे वयकलं विद्यालय शिक्षा धेबा म्वायक म्बवंकसे मगागु नपां उच्चशिक्षा धेबा म्वायकः ब्वंकय् मः धायोदिल ।

छुंनं इलय् भारतं नाकाबन्दी याय् फः गुलि देशय् उथिंयंकः विकास याड, देश थःगु तुतिखय दानय फयके मः धायो दिसे वयकलं ख्वप विश्वविद्यालय पलिस्था याकय् म्बयूपुं शासकपुं शिक्षा विरोधी व प्रतिगामी खः धायो दिल ।

साम्राज्यवादी दे अमेरिकायाय् हे दवाबं व क्वत्यलां युद्ध दिक् मयागु खाँ न्हि थां से वयकलं स्वाधीन व सार्वभौम देशय् हतालं कइगु देश आतङ्ककारी अलय आक्रमणकारी खः धायोदिल । नपां साम्राज्यवादी देश अमेरिका क्युवा व प्रजग कोरियाय् अःनं नाकाबन्दी याडः च्वंगु खाँ ब्याकसे नेपः दे ऋणया लागिं ऋणं क्वत्ययकः च्वंगु दः अः याय्म्हा सरकार जनताया पक्ष मरु धायो दिल ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया केन्द्रीय दुजः नारायण महर्जनं अव्यवस्थित बसाई सराईखं याडः स्वनिगः असुरक्षित जुयो वांगु नपां देशय विपद् व्यवस्थापन व आर्थिक व्यवस्थापन याय मफूगु खाँ कुलः दिसे सहकारीया धेबा अपचलन याईपुं ठगः तयता ज्वडः अमिगु सम्पति राष्ट्रियकरण याडः पीडित पिनिगु धेबा लिता वियमः धायोदिल ।

अः नकतिनि क्वः छयूगु खुसीया मापदण्डं सम्पदात नष्ट जुइगु अलय लाखौं पी जग्गात सितिं वानिगु खाँ न्हि थांसे

सच्छिखत पीप्यंगुगु खवप पौ, बःखि पौ(पाक्षिक)

वयकलं दे याता माथां वांक विकास याय्ता राजधानी दाड्यु ल्हय्यमः धायोदिल ।

खवप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशीं तः मुंज्या राजनीतिक, बौद्धिक व साहित्य पाखं सचेत याड्यु दबु खः धायोदिसे सरकारं वैज्ञानिक व व्यवहारिक बस्ती दयकेमफुगुलि चिन्ता प्वंकसे जनता अजनं सचेत जुयमः धायोदिल ।

स्रष्टा समाजया नायो भाजु लक्ष्मण जोशीं 'प्रतिपक्षी कलम-२ सं पिब्वगु च्वसुत थौ या इलय् नं ल्वइतिनि धायुगु मतिं साफू पिथाडागु खाँ व्याकसे खवपय जुयो च्वंगू नेगू सम्मेलन सैद्धान्तिक काथं छगूतं मजुतलय् सम्मेलन छगूतं मजुड्युगु ब्यवहारिक खाँ काडः दिल ।

जलस्रोतविद रत्न भण्डारी शासकपिसं न्हय्यु पुस्ताता गाक राज्य दोहन यागुलिं तं म्वयकसे राजनीतिक ख्वः पा पुयो माफिया र भ्रष्टाचारीत च्वय च्वय धायो जुगू खाँ व्याकसे अः नकतिनि जूगु खुसी बः व चलं वांगु प्राकृतिक स्वयो अपः डोजरविकृति जिम्मेबार जुगु अलय गोर्खा भर्ती केन्द्र पाखं बेलायत थ्यंपुं नेपःमि पिन्ता बेलायतं सिङ्गापुर व ब्रुनाइ मियो च्वंगु दः धायोदिल ।

ज्या इवः सं प्रा.डा. जटाधर भां रूसी भाषं 'गोर्की' खाँग्वः या अर्थ 'खाड्यु सत्य खाँ' खः धायो दिसे रूसी संस्कृत अंग्रेजी व खय भायं थःगु बिच प्वंकसे गोर्की छ न्ह्याब्लें म्वाडः च्वनि, जिपुं न्ह्याब्लें छ नपां दः धायुगु चिनाखं न्यंकः दिल ।

डा. शम्भू पहाडीं नेपःया ल्यासे ल्याम्होपुं विदेश्य वाडः च्वंगुलि पानयमःगु नपां देशभक्ति जनशक्ति ब्वलांकयमःगु, न्हिं ७/८ घौ मस्तयाडः न्ह्यो वयकेता नाः दाय्क दक त्वनय्ता सुभावा बियो दिल ।

डा. सरोज धितालं साहित्य दुनय नेताजिया पात्र दैगु खाँ व्याकसे छलकपट याड्युपिनिगु विरुद्धय न्हयकनय स्वयथे पारदर्शी व तुइजला ग्वाकिपुं दय्मः धायोदिल । वयकलं 'मनू व गिद्ध' चिनाखं ब्वडः दिल ।

कवयित्री सुलोचना मानन्धरं ख्यंया गुनासो याय्यु स्वयो छप्वा मता च्याक्युगु हे बांला धायोदिसे प्रकृतिता मिसानपां लाडः स्वसे चेग्वेभारा नपां स्वापु दःगु चिनाखं 'आहा जीवन' न्यंकः दिल ।

साहित्यकार सूर्यप्रसाद लाकोजुं राजनीति भाय् साहित्य, कला, संस्कृति फुक्क सिता स्वाड्यु खाँ ब्याकसे देया फुक्क लागा ख्यंयो च्वंगु इलय खवप देशं शिक्षा स्वास्थ्य, संस्कृति, सम्पदा लागाय तुइजला हवलः च्वंगु सुखया खाँ खः धायोदिसे वयकलं 'सच्छिदा लिपाया खवप दे' या म्हागस खाडः सडकल्प नपां खवप देशं पूवांक्युगु कुतः याडः च्वंगु दः धायो दिसे खवप देशं धात्थेगु

समाजवादया लाँपु क्यडः च्वंगु दः धायो दिल ।

विद्वान बज्रमुनि बज्राचार्य जुं साहित्य समाजया न्हयकं जक मखु उकि मनूया मनोविज्ञाननपां पिब्वइगु धायो दिसे साहित्य क्रान्तिया स्यल्लागु ज्याभः खः धायो दिल ।

स्त्रीरोग विशेषज्ञ डा. सानुमाया दलीजुं मचात मदैगु बाँभोपनया खाँ काड दिसे न्हँ न्हँगु सीप व प्रविधि वय धुंकगुलिं मिसातयसं मचा बुडके फँगु खाँ काडः दिल ।

वरिष्ठ चिकित्सक धनमान श्रेष्ठं स्वस्थ जुयो च्वनय फःगु तहांगु खाँ खः धायो दिसे मद्यपान, धुम्पान व नशा दःगु छुं मत्वसे जुयमः धायो दिल ।

खवप जिल्लाया प्रमुख जिल्ला अधिकारी रोशनी कुमारी श्रेष्ठं थानाया भेषभूषा, कला व संस्कृति ल्यंकः म्वाकः तय्यु ज्या तः मुंज्यां च्वछाड्यु खाँ काडः दिल ।

प्रा.डा. ऋषिकेश नारायण श्रेष्ठ जुं चिच्याक्वगु खवप दे खयानं शिक्षा, स्वास्थ्य लागाय देया आशाया (केन्द्र) मू थाय् जुयो वगु खाँ व्याकसे क्यान्सर लोचं मथिडकः च्वनय्ता व्यायाम याय्यु, वाउंगु तरकारी नयगु, डा, ला म्हवचा जक नयगु, वडा-वडाय् स्वास्थ्य शिविर तय्यु, गुदा निसें हिंस्वदाया मिसा मचातय्ता क्यान्सर नपां ल्वाय फँगु खोप बिडके मः धायोदिल ।

सत्य मोहन जोशीया काय भाजु नपां भाय हिलामि अनुराज जोशीं भाय् व साहित्यया लागाय थमनं भाय् हिलःफःगु योगदान बियो वयागु खाँ कुल दिसे नेपाली भाषा 'खँग्वः धुकु' मगागु, मरुगु मतिवांगु खाँ काडः दिल ।

कवि अभय श्रेष्ठं मे मेथाय्यु साहित्यिक ज्या इवः साफू (कृति) नपांजक स्वापु दैगु खः सा थानाया साहित्य जनतानपां स्वापु दःगु खानय् दः धायो दिसे खवप विश्वविद्यालय विधेयक पारित याय्ता सकल थासं घ्वायमः धायो दिल ।

अन्तर्राष्ट्रिय भलिबल कासामि नपां संस्कृति प्रेमी विनोद चरण राय जुया सभा नायोलय जूगु उगु मुंज्या सं ग्वसाखलःया न्वकु लक्ष्मी प्रसाद चवालं लसकुस न्वचु, दांभारी नाति भाइ ह्योम्वां ल्या चा पिब्वयो द्युगु खः सा छ्याञ्जे सञ्जय मानन्धरं सुभाय देछायो द्युगु खः ।

साहित्य पाखय् चिनाखंखय् सुनिता गाईसी, शम्भू प्रजापति, पल्पसा प्रजापति व रत्न गोपाल सिंख्वाल, अलय बाखं खय् जगत राम सुकमणि, रमेश प्रजापति श्रीया पाहिजु व एल. के. सुन्दर छसिकाथं न्हाप, ल्यू, ल्यूया ल्यू व हःपा सिरपात त्याकगु खः । बहनी ७:०० ता इलय निसें सांस्कृतिक ब्वज्या जूगु खः । उगु सांस्कृतिक विधायाय् नं ल्य ज्या जूगु खः । थुकाथं ने.सं. १९४४ कौलाथ्व त्रयोदशी खुनुं पीप्यकगु नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्या क्वचःगु जुल ।

सच्छिखत पीप्यंगुगु खवप पौ, बःखि पौ(पाक्षिक)

दः धायो दिल । वयकलं पूर्वीय दर्शन व चिनियाँ दर्शनं थः ता मखु जनताता हृदाय तयो ज्या साँ धाई । कन्फ्युसियसं नं वहे चिन्तन हृद्यागु खः । उकिया अखः पश्चिमातयसं ध्वंस, हमला व विनाशया नीति काला । पश्चिमातयसं गना, गुथाय् ल्वाय्गु धायो बिचः याडः च्वनिसा पूर्वेली तयसं गना नं छु सय्केगु अलय् गथे ग्वाहाली याय्गु दक बिचः याडः च्वनि । श्वहे खायँ महासचिव सि चिन फिड जुं दुग्यंक खाँ ब्याकसे च्वंगु खाँ जिमिसं ताय्कः च्वडा धायोदिल ।

नायोभाजु रोहित जुं चीन व चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी बिचः ग्वाहाली कालबिल नपां दुनुगलं निसेंया बिचः काल बिल हज्याकः च्वंगु बांलागु खाँ खः धायोदिसे नां जक बांलाडां पासा म्हासिडके मफैगु अलय् नेपः दे नं थी थी जातजातिया बिस्कं बिस्कं पहः दगु खाँ नं ब्याकः दिल ।

चिनियाँ प्रतिनिधि मण्डलया प्रमुख छन काङ्ग जुं सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तःगु थःगु हे पहः दःगु खवप दे चाहिलय् दयो थःता बांलागु लिचवः लागु अलय् न्हापांगु नेपः या भ्रमण थःता दुग्यंकः छाप लागु खाँ काडः दिसे चीन व नेपः या सांस्कृतिक काल बिल दां दां या इ फ्युय धुंगु खाँ नपां छिड हाइ प्रान्त व तिब्बती भूमि पठार भूमि खः । आना चिनियाँ सरकार जनता व चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी चतारं विकास याडः जनताता अपलं सुख सुविधा वियगु ज्या याडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

प्रमुख छन जुं जनताया लयता नपां अमिगु ख्वालय न्हिलासु दकलय् दयमःगु खाँ खः उकिता सर्वसाधारण जनता व जनप्रतिनिधि पिनिगु दश्वी क्वातुगु स्वापु दयमः धायोदिसे वयकलं खवपया जनताया न्हिलासु व खुसी स्वयो थःनं लयतायागु खाँ काडः दिल ।

चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी छिडहाई प्रान्तया छ्याञ्जे छन छन जुं चतारं आर्थिक विकास याय्ता जनताया विश्वास क्वातुक कःघाडः तयमःगु जनताया भिंज्या हृदाय तयो सानय् मःगु खाँ

व्याकसे वयकलं राष्ट्रपति सिचिन फिडःया न्हयलुवाय चीनं जनता व सरकार नपां पार्टीया स्वापु इतिहासय् हे दकलय् क्वातुक हज्याकः यंकय् फःगु खाँ काडः दिल ।

छ्याञ्जे सन जुं पूर्वी व पश्चिमा संस्कृतिसं गुलिपा धाय्गु खाँ न्हिं थांसे राजनीतिसं पूर्वीय व पश्चिमतय्गु पहः पागु खाँ ब्याकसे पश्चिमा राजनीति चिन्तनं षड्यन्त्र अपः याइसा पूर्वीय चिन्तनं भिंपुं मनू जक राजनीतिज्ञ जुय फैगु खाँ क्यं धायो दिल ।

नपालाय्गु इचलय नेमकिपाया केन्द्रीय दुजःपुं नेम्हा सुनिल प्रजापति व सुरेन्द्रराज गोसाईं नं भःगु खः ।

नपालाय् हौं वयकपुं खवपया लाय्कु, तः माही व तालाक्व भायो स्वयो द्युगु खः वनं हौं खौमाया लाय्कु ध्वाका हनय् निसें खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व जनप्रतिनिधिपिसं बाजा गाजा थाडः लसकुस याडः द्युगु खः ।

पर्यटकपुं अपलं

कार्तिक 8 जाते

खवप नगरपालिका सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तःगु सांस्कृतिक नगरकाथं प्रचार प्रसार जुयो च्वंगु खाँ बुलुहुँ हलिमय डाडः च्वंगुली अः खवपय् अपलं पर्यटक पुं द्रहँ वयो चाःहिल च्वंगु स्रोतं धःगु दः ।

आर्थिक सुशासनया लागिं लेखा परीक्षण

कार्तिक ७ गते

महालेखापरीक्षक तोयम रायाया नायोसुई स्वनिगःया स्थानीय तहनपां आर्थिक सुशासनया लागिं लेखापरीक्षण व बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी ज्या इवः सं महालेखापरीक्षक राया जुं महालेखापरीक्षकं पहाडया ४१ गु जिल्लाय् लेखापरीक्षण ज्या क्वचाय्के धुंकगु अः ३६ गु जिल्लाय् ज्या न्ह्याकय्गु कुतः याडः चवडागु खाँ नपाँ स्थानीय तहया बेरुजु फछ्यौटया स्पष्ट कानून मरुगुलिं ज्यायाय्ता थाकुगु खाँ काडः दिल ।

इलय हे ऐन कानूनत मदय्कगुलिं महालेखाता ज्या सानय्थाकुगु खाँ काडः दिसे वयकलं आर्थिक अनुशासन व पारदर्शिता लेखा परीक्षणया मदय्क मगागु लिधंसा खः धायोदिल ।

स्थानीय तहखय् बेरुजु सम्परीक्षण याडगु कानूनी संयन्त्र मरुगुलिं अपलं बेरुजु दयो वगु खाँ ब्याकसे महालेखापरीक्षक राया जुं धायो दिल ' स्थानीय तहया बेरुजु फछ्यौट गथे याय्गु धाय्गु खायँ संविधान व कानूनय् छुं नं स्पष्ट धायो तःगु मरु ।

ज्या इवःसं खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं सम्पदा ल्हवनय् -कानय् व दानय्गु ज्या ठेक्कां बियमज्यूगु कानून दयके मःगु खाँ ब्याकसे ठेकेदार पिसं सांस्कृतिक व

ऐतिहासिक महत्वया खाँ मथुइगुलिं अथे मयाकसिं सम्पदा ल्हवनय कानय् व दानय्गु ज्या उपभोक्ता समिति पाखं याकय् बलय डागु करोड तकातक थ्यंकय् मःगु खाँ धायोदिल ।

लेखापरीक्षणया ज्या मथां याय् फःसा नगरपालिकाता अःपुइगु खाँ काडदिसे वयकलं फछ्यौट याय् बाकिगु पुलांगु वेरुजुत ईतयो थुलिया दुनयँ फछ्यौट याय्गु ब्यवस्था याःसा बेरुजु म्हवँ जुजुं वानिगु नपां लेखा प्रमुख व सहायकपिन्ता लेखा सम्बन्धी न्हँ न्हँगु प्रविधिक तालिम वियमः धायोदिल ।

यल महानगरपालिकाया प्रमुख चिरीबाबु महर्जनं यल महानगरपालिकां संघ सरकारया ग्वाहाली मकःसँ हे स्थानीय जनताया श्रमदान व आर्थिक ग्वाहाली खय् यलया महत्वपूर्ण सम्पदात ल्हवनय्-कानय् यागु खाँ काडः दिल ।

विपद्या लागिं फुक्क स्थानीय तहं आकस्मिक योजना दय्कः जनताता अःपूक सेवा बियगुली बिचः याय् मःगु खाँ काडः दिसे सम्पदा ल्हवनय्-कानय्ज्याखय् टेन्डर याय् मदैगु नीति ह्यमः धायोदिल ।

ज्या इवः सं गोकर्णेश्वर नगरप्रमुख दिपक कुमार रिसाल, चन्द्रागिरी नगर प्रमुख घनश्याम गिरी, नागार्जुन नगरपालिकाया उपप्रमुख सुशिला अधिकारी व सूर्यविनायक नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तारानाथ लुइटेल नं स्थानीय तहया बेरुजु व लेखा परीक्षणया खायँ थःथः गु बिचःप्वंकः दिल ।

स्वनिगः या १८ गू नगरया नगर प्रमुख व प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत जु पिन्ता बैठकय् सःतःगु खः । ज्या इवः सं उपमहालेखापरीक्षक वाम देव शर्मा अधिकारी जुं आ.व. २०८०/८१ या लेखा परीक्षण सम्बन्धी प्रस्तुतीकरण बियो दिसे लेखापरीक्षणया संवैधानिक ब्यवस्था व तातुनाया खाँ काडः दिल ।

अथेहे नायव महालेखापरीक्षक तारा प्रसाद पाण्डे जुं ज्या इवः या विषयवस्तुया खाँ काडः दिल ।

इगाप

खवप नगरपालिका पाखं पिथाडः चवंगु खवप ढौ बः छि ढौ खय् बांलागु चवसु त बियो ग्वाहाली याडः दिसँ । उगु रचनाया ल्य ज्या याडः पारिश्रमिक बियगु खाँ खवप नगरपालिकाया २०७७ श्रावण २६ गते चवंगु बैठकं क्वः छ्यूगु खाँ ब्याक चवडा ।

सम्पादक
खवप ढौ

खवप नगर ब्यागु कासाया धिंधिबल्ला

कार्तिक ९ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायण मान बिजुकुछै (रोहित) जु या मू पाहाँलय खवप नगरपालिकाया गवसालय कार्तिक ९ गते निसैं १५ गतेतक न्ह्याकिगु खवप नगर ब्यागु ब्वनयकुथिया दश्वी जुइगु ख्यैबल, भलिबल, भतिंगवारा, कबड्डी, खोखो, एथ्लेटिक्स, चिस, ब्याडमिन्टन, करँते, उसु, तेक्वान्डो पोर्टबल, जिम्नास्टिक, कसिमला पायँ, प्यकुँधुँ कासातय्गु धिंधिबल्ला ज्याइवः उलयज्या आइतबार सहिद स्मृति कासा ख्यलय याडः दिल ।

ज्या इवः उलेज्या याडः दिसे नायो भाजु बिजुकुछै जुं कासाया धिंधिबल्ला तःलाक धिसिलाक क्वचाइगु विश्वास प्वंकसे न्हँगु पुस्ताता अभ्र परिष्कृत व बांलाकः हछ्याय्ता सिर्जनात्मक व रचनात्मक ज्या इवः खय् हछ्याय्ता बःयाडः दिल । कासाया लिधंसाय् छम्हा कुशल, अनुशासित, स्वस्थ शरीर स्वस्थमस्तिष्क दःपुं नागरिकपुं ब्वलांकय्ता ग्वाहाली जुइगु खौं ब्याकसे वयकलं कासां मनूया स्वास्थ्य बांलाकय्ता घ्वासा बिइ धायो दिल ।

नायो भाजु बिजुकुछैजुं न्हँगु युगया नितिं योग्यपुं नागरिकपुं ब्वलांकय्गु अभियान काथं कासाता कायमःगु खौं ब्याकसे शारीरिक काथं स्वस्थम्हा मनून समाजया नितिं यक्व ज्या याय् फैगु खौं काडः दिल ।

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खवप नगरपालिकां कासाया महोत्सब काथं कायो मदिकक थी थी कासाया धिंधिबल्ला याडः वयागु खौं ब्याकसे देयाता मःपुं राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय कासामिपुं ब्वलांकय्गु लिधंसा काथं कासाता बः याडः वयागु खौं ब्याकसे धिं धिं बल्लां ब्वनामिपिनिगु शारीरिक व मानसिक विकास याय्ता नं घ्वासा जुइगु खौं ब्याकः दिल ।

भाज्या पुखुया दक्षिण पाखय्या गरिं व लाँ चाय्केगु

खायँ प्याहाँ वगु मिथ्या बुखाँया खायँ प्रष्टयासे वयकलं खवप नगरपालिकां ऐतिहासिक सम्पदात ल्यंकः म्वाकः वगु खौं काड दिल । थजगु ज्या खय् सुनं पान धःसा उकिया जवाफदेही स्वापु दःपुं हे जुइगु खौं धायो दिल ।

भक्तपुर क्याम्पस व भाज्या पुखु नेगुं जनताया सम्पति खः धायोदिसे वयकलं व नेगूता ल्यंकः भिंकः तय्गु स्थानीय सरकारया दायित्व खः धायोदिसे पुखु च्वय्या गरिं (डिल) नगरपालिकाया ऐन नियमता हाचां गायो संरचना दांगुलिं नगरपालिकां कानून बमोजिम थुडः ब्यगु खः धायो दिल ।

वयकलं नगरपालिकां पुखु अज बांलाक तय्गु व भक्तपुर क्याम्पसया सुरक्षाया लागिं डिजाइन व लागत इष्टिमेट स्वीकृत याडः पःख दयके ताडागु खौं काडः दिल ।

खवप नगरपालिकाया पत्रता वेवास्ता याडः च्वंगुलिं वाध्य जुयो पुखुया थिइकया गरिं दय्केगु ज्या हछ्याय् मःगु खौं ब्याकसे वयकलं अनियमित निर्माण थुयता हःगु डोजर व जनशक्तिया ज्याला नपां नियमानुसार क्षतिपूर्ति क्याम्पस प्रमुख पाखं पुइकः काय्गु खौं काडः दिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं पःख दांकय् मब्यूसा खवपया ल्यासे ल्याम्होपिनिगु लागिं मगु छगू कासा ख्यः थपय् जुइगु खौं ब्याकसे सकल कासामिपिसं भक्तपुर क्याम्पसया कासा ख्यः छय्लय् दै धायो दिल ।

नेमकिया वागमती प्रदेशया दुजः सुरेन्द्रराज गोसाईं जु नगरपालिकाया गवसालय जुगु ब्वनयकुथि ब्यागु कासाया धिंधि बल्लाय् थ्यं मथ्यं स्वद्वति कासामिपिसं तस्कं लयतायो ब्वति कःगु खौं ब्याकसे धिं धिं बल्लां न्हँगु पुस्ताया कासामिपिन्ता अज मन च्वजाय्किगु ज्या जूगु खौं ब्याकसे ब्वनामिपिसं ब्वनयगु नपां नपां साहित्यिक, सांस्कृतिक थजगु मेमेगु सिर्जनात्मक ज्याइवः

सच्छिखत पीप्यंगुगु खवप पौ. ब.खि पौ(पाक्षिक)

खय नं क्रियाशील याय् मःगु नापँ न्हूगु पुस्ताया नितिं कासाया धिं धिं बल्ला मेगु नखाथें जुगु खॉ काडः दिल ।

भक्तपुर जिल्लाया प्रमुख जिल्ला अधिकारी रोशनी कुमारी श्रेष्ठं ब्वनामिपिनिगु मानासिक व शारीरिक स्वास्थ्य नपां चाकलीं विकासका लागिं कासां तहांगु ज्या याइगु खॉ ब्याकसे कासामिपिसं समाज व राष्ट्रया नितिं च्वजाय्केगु ज्या याय्मः धायोदिल ।

खवप नगरपालिका वडा नं. ४ या वडाध्यक्ष नपां युवा तथा खेलकुद समितिया दुजः उपेन्द्र सुवालं सुभाय देछायो द्यगु खःसा वडा नं. ८ या वडाया दुजः रामसुन्दर बासी नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

ज्या इवःसं कासामिपिनिपाखं जिम्नास्तिकया रेकिसा घेमोसु, रेफ्रि पाखं कराँतिया अन्तर्राष्ट्रिय रेफ्री रविना सुवाल व फुटबलया प्रशिक्षक इन्द्र प्रसाद प्रजापति जुं कासाता सभ्य व तःजिक क्वचाय्केगु बचं बियो दिल । उलेज्या ज्या इवःसं जिम्नास्तिकया कासामिपिसं कासा नं क्यंगु खः ।

उलेज्या ज्याली

खवप नगरपालिकाया ग्वसालय कार्तिक ९ गते निसें १४ गते तक न्ह्याकिगु खवप नगरब्यागु कासाया धिं धिं बल्लया उलेज्या ज्याली खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया न्ह्यलुवाय् खवप नगरया वडा नं. ९ दतात्रयं न्ह्याकः गोमरी सुकुधवाका, तःम्हारी, नासमना, भार्वाचो, दूधपाटी, जुयो सहिद स्मृति कासा ख्यलय् थ्यंकः सभा जूगु जूल ।

ज्याली न्ह्याकय् हाँ खवप नगरपालिका वडा नं. ८ या वडाध्यक्ष कृष्ण प्रसाद कोजुं धिं धिं बल्लया ब्वति कःपुं ब्वनय्कुथि व कासामिसं अनुशासित जुयो म्हितिगु आशा प्वंकः दिल ।

ज्याली सं खवप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं, स्वयम सेवकपुं, स्काउट, उसु व जिम्नास्तिकया कासामिपुं, बाजापुचः थीथी ब्वनय्कुथिया कासामिपुं, शिक्षकपुं, नगरपालिकाया कासा स्यनामिपुं, वडा वडाया खेलकुद समितिया पदाधिकारीपुं व खवप

नगरपालिकाया कर्मचारीपुं नपां अपलं जन सहभागिता दःगु खः ।

कासा न्ह्यात

खवप नगरपालिकाया ग्वसालय् जूगु नगरब्यापी ब्वनय्कुथिव्यागु कासाया धिं धिं बल्ला कार्तिक ९ गते निसें हे न्ह्यात ।

सहिद स्मृति कासा ख्यलय् लिग कम नकआउट काथं बिहिवार जुगु भलिबल कासासं श्री पद्म मा.वि., शारदा मा.वि.ता, वागीश्वरी मा. विं गणेश मा. वि. ता, श्रीपद्म मा. विं सरस्वती मा.वि.ता बुकल ।

अथेहे बेखालय्या कभर्ड हल्य् ख्यें बल कासाय् हिन्यदा क्वय्या मिसा मस्त हिं खुदा क्वय्या मिसामस्त व मिजंमस्तय्गु कासा जुल । अथेहे महेश्वरी कासाख्यलय् जूगु भतिंग्वारा कासाय् बासु मा.वि. गिल्टर फ्यचरता, मेघा मा.विं जेन्युइन स्कूलता वागीश्वरी मा.विं सेक्रेट हार्डता बुकल ।

कासा १४ गतेतक मदिक न्ह्यागु खः । कार्तिक १४ गते नेमकिपाया छ्याञ्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवालया मू पाहाँलय् सिरपा लःल्हाय्गु ज्याभ्वः जुइगु खः ।

खप महोत्सव तःलाक हानय्ता न्ह्यलुवा संस्कृतिकःमिपुं मुंकल

कार्तिक ९ गते

खप नगरपालिकाया गवसालय २०८१ मंसिर २८ गते निसें पुस २ गते तक डायकिगु स्वन्हूया खप महोत्सवया तयारी काथं न्ह्यलुवा संस्कृतिकःमिपुं मुंकः खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं महोत्सव तःजिक हानय्ता थी थी स्वापु दः पुं पुचः त मुंकः वयकपिन्के बिचः व सुभावात काकां वयागु खपया मूर्त अमूर्त कलात हलिमय् या थी थी देशय् ब्वयगु मौका काथं डायके ताडागु थुगु महोत्सव तःजिक बांलाक हानय्गु सकलसिया मंकः कुतः जुडगु विश्वास प्वंकः दिल ।

भाज्या पुखुया दक्षिण पाखय्या पुखुसिड(डिल) चाय्केता मःकाथं कुत याय्गु

कार्तिक ११ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व त्रिभुवन विश्वविद्यालयया रजिष्टार प्रा.डा. केदारप्रसाद रिजालया दशवी भाज्या पुखुया दक्षिण पाखय्या पुखु सिड (डिल) चाय्केगु व भक्तपुर क्याम्पसया सुरक्षा पःखः दय्केगु खाँ जूगु छलफल सं खप नगरपालिका वडा नं. १ दुधपाटी च्वंगु भाज्या पुखुया सिड चाय्केगु व भक्तपुर क्याम्पसया सुरक्षा पःखः दानय्गु खाँ भाज्यापुखु व भक्तपुर क्याम्पसता बांलाइगु काथं हज्याय्ता मः काथं कुतः याय्गु खाँ क्व जित ।

बैठकसं प्रमुख प्रजापति जुं खप नगरपालिकां च्यासदा पुलांगु घाँय जक बुडकः छ्यो थें जुयो च्वंगु भाज्या पुखुता थमनं हे लाय् छ्यलः दशवी जलेश्वर महाद्योया देगः नपां दय्क पुखुया चाकछिया प्यख्यरं च्वंगु सिड चाय्केगु कुतः जुयो च्वंगु खाँ काड दिल ।

वयकलं भाज्यापुखु व भक्तपुर क्याम्पस नेगं खपया तिसा थें खः धायो दिसे दक्षिणपाखय्या पुखुसिड चाय्कः दय्के बलय क्याम्पस व पुखु अजनं बांलाइगु खाँ नपां खप नगरपालिका शिक्षा, स्वास्थ्य, सूचुकुचु, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु ज्याख्य ब्वस्यलाक साडः वयो च्वंगु स्थानीय सरकार खः धायोदिसे खप नगरपालिकां खपय् जक मखु स्वनिगः व देया थी थी सहरया सम्पदा ल्हवनय् कानय् ज्या खय् नं बांलागु ग्वाहाली याडः वगु खाँ ब्याक दिल ।

त्रि.वि. या रजिष्टार प्रा. डा. रिजाल जुं भक्तपुर क्याम्पस व भाज्यापुखु ला व लुसिथें स्वापु दःगु खाँ व्याकसे पुखुसिड दय्क व

खपया कला संस्कृतिता ब्यवसायीकरण याडः धिं धिं बल्ला काथं हज्याकय्ता महोत्सवया लाहा दैगु नपां महोत्सव ज्वःछि खप दे यचुपिचुक तय्गुलि विशेष ध्यान वियता नं इनाप याडः दिसे वयकलं महोत्सवता सङ्गीतमय याय्ता छगू सांस्कृतिक धिं धिं बल्ला याय् ताडागु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

भेला सं भक्तपुर महोत्सव सांस्कृतिक समितिया कजि रविन्द्र ज्याख्व जुं खप दे हलिमयया च्वजःगु, छकः मवसें मगागु गन्तब्य काथं हज्याडः वगु खाँ ब्याकसे खप देशय् दाच्छि सारतुं पर्यटक पिनिगु चहपहः दय्केगु काथं ज्या जुयो वगु अलय् उगु महोत्सवय् सांस्कृतिक ज्या इवः अजः अपः याय्गु तातुडः थुगु मुंज्या याडागु, नगरबासीपिनिगु सल्लाहकाथं खप नगरपालिकां ज्या याडगु खाँ नं काडः दिल ।

अथेहे भक्तपुर महोत्सव सचिवालय प्रमुख गौतम प्रसाद लासिव जुं महोत्सवया निंतिं ज्या जुयो च्वंगु ज्या व उकिया विशेषता काडःदिल ।

ज्या इवः खय् भःपुं न्ह्यलुवा संस्कृतिकःमि पिसं महोत्सव भः भः धाय्कः हानय्ता सांस्कृतिक रूप अज बांलाकय्ता मः काथंया सुभावात बियो दिल ।

क्याम्पसया पःख दय्कय् बलय् नेखेंता बांलाइगुलिं विवाद हे मरु धायो दिल । वयकलं खप देया सार्वजनिक सम्पति ल्यंकः म्वाकः भिंक तयो तय्गु ज्या नगरपालिकायाय्गु खः धायो दिसे कलेज व पुखुया खाँ जुयो च्वंगु खाँत बांलाक सौहार्द काथं क्वचाय्के मः धायो दिल ।

उगु बैठकसं खप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशी, त्रि.वि. भौतिक सम्पति संरक्षण शाखा, सामान्य प्रशासन महाशाखा प्रमुख राजबहादुर राई, सहायक कानूनी सल्लाहकार राजेन्द्र खनाल, भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पस विद्यार्थी कल्याण प्रमुख डा. शेरसिंह रेखौला, खप नगरपालिका वडा नं. १ या वडाध्यक्ष श्याम कृष्ण खत्री, ९ वडाया वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वः नि.प्र.प्र.अ. राम गोबिन्द श्रेष्ठ, उप निर्देशक गणेशलाल फौजु व प्रशासकीय अधिकृत दामोदर सुवाल नं भःगु जुल ।

प्रजिअपिन्ता विदाइ व लसकुस

भक्तपुर जिल्ला सरुवा जुयो भःम्हा प्र.जि.अ. रोशनी कुमारी श्रेष्ठ जु याता अलय् न्हँम्हा सरुवा जुयो ख्वपय् भःम्हा प्र.जि.अ. गोपाल प्रसाद अर्याल जू याता ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खादा क्वखाय्कः, स्वंम्हू बियो विदाइ व लसकुस याडः दिल ।

थानानं सरुवा जुयो भःम्हा प्र.जि.अ. श्रेष्ठ जुया कार्यकालय शान्ति सुरक्षा, जात्रा ब्यवस्थापन, विपद ब्यवस्थापन थजगु ज्या याय् अःपुगु खौं ब्याकसे प्रमुख प्रजापति जुं वयक जनताया दश्वी भायो जनताया समस्या ज्यकिम्हा खः धायो दिल । प्र.जि.अ. श्रेष्ठ जुं ख्वप नगरपालिकाया अभिभावकीय भूमिका बांलागु नपां वयकपुं नपां चवडः ज्या साड थःगु कर्तव्य पुवाक्य् दःगुलि लय्ता प्वकः दिल ।

अथेहे डोटीं ख्वपय् सरुवा जुयो भःम्हा प्र.जि.अ. गोपाल प्रसाद अर्याल जू याता लसकुस यासे सार्वजनिक व पर्ती जग्गा ल्यंकः म्वाकः तय्गु स्वंगंतू तहया सरकारया दायित्व खः धायोदिसे ख्वप देया जात्रा, विपद ब्यवस्थापनय् प्रशासनया समन्वयकारी भूमिका दैगु विश्वास प्वकसे भक्तपुर क्याम्पसया पःखः दानय्गु व भाज्या पुखु सिङ्गु चाय्केगुलि जिल्ला प्रशासन कार्यालयं मः काथं ग्वाहाली दैगु खौं प्रमुख प्रजापति जुं काडः दिल । ज्या इवः सं प्र.जि.अ. अर्याल जुं सांस्कृतिक व ऐतिहासिक नगरी वयो ज्या सानय् दःगुलि लय्ता प्वकसे ख्वपया शान्ति सुरक्षा व विपद ब्यवस्थापनय् नगरपालिका नपां ज्या सानय्गु खौं नपां ख्वपं थःगु पहः ल्यंकः तःगु खौं काडः दिल । उगु ज्या इवःसं उप प्रमुख रजनी जोशी नपां वडाध्यक्षपुं नं दीगु खः ।

स्वन्ति डाय्केगु खौं

थुगुसि स्वन्ति नखा, तिहार २०८१ याय् खाय् थीथी पात्र व स्वापुदपिनिपाखं क्व पुजा, खिचा पुजा, लक्ष्मी पुजा, म्हा पुजा व किजा पुजा डाय्केगुलि थीथी विस्कं विस्कं खौं प्याहा वयो च्वंगुलिं ख्वप नगरपालिकाया गवसालय् छगू बैठक जुल । उगु ख्वप नगरपालिकाया बैठकय् भायो तलेजुया पुजारी पुं, राजोपाध्याय नायो, जुसी नायो व ज्योतिष विदपिसं थुगुसीया स्वन्ति नखाया खाय् कार्तिक १४ गते क्वः पुजा १५ गते खिचापुजा बहनी ३:१४ निसें लक्ष्मी पुजा १६ गते बहनी ५:१५ लिपा म्हा पुजा व १७ गते बहनी ७:०१ निसे किजापुजा याय्गु खौं क्वः छिगु खः ।

भाज्यापुखुया दक्षिणपाखय्या थाय् (गरिं) याय् खायँ खवप नगरपालिकाया धापु (स्पष्टोक्ति)

कार्तिक ९ गते

खवप कार्तिक ९, भाज्या पुखुया दक्षिण पाखय्या थाय् (गरिं) ल्यंकः तय्गु ज्याया खायँ थीथी पक्षं म्वः मरुगु मखुगु खाँत बय बय याडः वगुलिं उगु भ्रम तछ्याडः धात्थेगु खाँ छु खः धाय्गु जनताता थुइकेता शुक्रवार छगू विज्ञप्ति विकःगु जुल ।

विज्ञप्ति न्हिथाडः तः काथं न्हि ल्या २०८१/०७/७ गते अनैरास्ववियु भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पस समितिपाखं पिकःगु विज्ञप्ति व न्हि ल्या २०८१/०७/७ गते भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पसया क्याम्पस प्रमुख डा. कविता लुइँटेल भट्टराई जुं पिकःगु प्रेस विज्ञप्तिं थुगु नगरपालिकाया ध्यानाकर्षण जगू दः । उकिया खाँ क्वय् चवया काथं स्पष्ट याय् (ध्वाथुइके) ताडाः

खवप नगरपालिका वडा नं. १ दूधपाटीया भाज्यापुखु छगः ऐतिहासिक व सांस्कृतिक महत्व कः घाडः च्वंगु पुखु खः । इतिहासविदपिनिगु धापुकाथं थुगु पुखु थौं स्वयो च्यासदा हाँ हे दय्के धुंगु खः । छुं दा हाँ घायँजक दःगु ख्यः थें जुय धुंगु थुगु पुखुता खवप नगरपालिकां थःगु हे लाय् छ्यलः पुखुया दशवी जलेश्वर महाद्योया देगः नपां तिः स्वाडः २०८० सालय् फुक्क ज्या पूर्वांकः न्हि ल्या २०८०/१/२५ गते उलेज्या जगू खः । पुखु ल्हवनय् कानय् व दानय् धुंकः पुखुया प्यखरं थासय्या थाय् (डिल) नं चाय्केगु कुतः जुल । थुगु ज्याखं ता ई निसें स्थानीय मनूतय सं छ्यलः वयो च्वंगू उत्तर पाखय्या पुखुया दिल नं चाय्कल अलय पूर्व व पश्चिमया डिल न्हपा निसें हे चाल च्वंगु खः । वहे इवलय दक्षिणपाखय्या डिल (पुखु सिई) चाय्केता भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पसया जिम्मेवार पदाधिकारीपुं नपां तःक हे छलफल नं जुल । अथेनं विद्यार्थी युनियन व त्रिभुवन विश्वविद्यालयया खाँ दक हृदाय तयो दक्षिण पाखय्या डिल (पुखु सिई) चाय्केता भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पस लिफिलिफी जक च्वड च्वन । श्वहे इवलय भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पसं क्याम्पसया उत्तर पश्चिम पाखय्या पःखः दानय्गु ज्या न्ह्याकल । उगु थासय्या ज्या १ नं वडा कार्यालयया बडा निरीक्षकं निरीक्षण याडः नियमानुसार पुखुया सिई (डिल) त्वः तः मापदण्ड काथं जक दानय्गु ज्या हज्याकी दक धायो वगुलि क्याम्पसं तेरय् मयासिं दानय्गु ज्या न्ह्याकगुलिं खवप नगरपालिकां न्हि ल्या २०८०/१२/६ गते अनियमित दानय्गु ज्या मयाय्ता

नपां अनियमित काथं दांगु तुरुन्त थुयता अलय मथूसा नगरपालिकां थमनं हे थुडः उकिया जुगु खर्च वहे भक्तपुर क्याम्पसं ता पुइकेगु खाँ तयो पौ (पत्र) च्वत । वहे भूवल्य भक्तपुर क्याम्पसं इवः पः बुइकः थःगु काथं डाल तःगु भाज्या पुखुया दक्षिण पाखय्या पुखुसिथय्या खायँ अनियमित निर्माण यागु थुयगु खायँ तः क हे छलफल जूसां खाँ क्वः छिय मफ ।

खवप नगरपालिका शिक्षा, स्वास्थ्य, सचुकुचु व सम्पदा ल्यंक म्वाकः तय्गु ज्याखय् ब्वस्यलाक ज्या याडः वगु छगू स्थानीय सरकार खः । देशय डंकः सम्पदात ल्यंकः म्वाकः तय मफ्यो दुडः ताडः मदयो वांगु इलय नं खवप नगरपालिकां खवपया सम्पदात ल्हवनय-कानय व दानय्गु ज्या याडः सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु ज्या याड वगु दः । खवप नगरपालिका वडा नं. १ या तःपुखु, भाज्यापुखु, न्हँ पुखु (रानी पुखु) नपां नगरया मथः देगः देवालय शिवालय, बहा-बही, द्योछँ, सतः फल्चा, ल्वहँहिंति, तुंथि, चुकः दबु त फुक्क सार्वजनिक सम्पदात छु नं विदेशी राष्ट्र व विदेशी दाता तय्के ध्याछ धेबा हे ग्वाहाली मकःसिं थःगु हे धेबां ल्यंकः म्वाकः वगु खाँ फुक्कसिनं स्यगु हे खाँ खः । भाज्या पुखु मूलः दयकगु व जलेश्वर देगः दांगु नं थुकिया कथं खः । अलय नापी, नक्सा व लालपूजा खय् हे पुखुया सिई (डिल)खः दक च्वयो तःगु भाज्या पुखुया दक्षिणपाखय्या थाय् त्यलः सार्वजनिक काथं छ्यलयता पानीम्हा भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पस प्रमुखया ज्या सम्पदा विरोधी जक मखु जनविरोधी व गैरकानुनी ज्या खः ।

खवप नगरपालिकाया पौ याता वास्ता मयासें च्वंगुलिं वाध्य जुयो थुय मःगु धात्थेगु खाँ व्याकसे थुयता छ्यःगु डोजर व जनशक्ति नपांया नियमानुसार क्षतिपूर्तिया ज्या हज्याकी ।

क्याम्पस प्रमुख थजगु पदय् च्वंम्हा मनून नगरपालिकाता म्वः मरुगु व मखुगु द्रुपं बियगु वयागु अयोग्यता पिब्वःगु खः । जिम्मेवार पदय् च्वनिपिसं जिम्मेवार जुयो खाँ ल्हाय्गु व व्यवहार याय्मःगु खाँय नं सचेत याय् । भाज्या पुखु व भक्तपुर क्याम्पस नेगू जनताया सम्पति खः । नगरपालिकाया मापदण्डता क्वत्यल जवर्जस्ती सम्पदा न्हंकाय्गु ज्यात नगरपालिकां टुलुटुलु स्वयो च्वनि मखु । सम्पदा ल्यंकः तय्गु व क्याम्पसया सुरक्षाता नपां बिचः याड नगरपालिकां पःखः या नक्सा व लगत इस्टिमेट नपां स्वीकृत याय् धुंगू खाँ सकल सर्वसाधारण जनता ब्याकः च्वडा ।

स्वप नगरपालिकाया गवसालय् जूगु धिंघिबल्ला कासाया उलेज्या न्याली
(२०८१ कार्तिक ९ गते)

थुगुसीया स्वन्ति नखा डाय्केगु खॉ क्वःघ्यूगु बैठक

(२०८१ कार्तिक ८ गते)

चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी छिडहाइ प्रदेश पार्टीया छयाज्जे छेन गाडः
जू याता ब्खपय लक्षकुस (२०८१ कार्तिक ५ गते)

भाज्या पुब्रुया दक्षिणपाब्रुया पुब्रु सिई (डिल) चायकेगु ब्खायँ छलफल
(२०८१ कार्तिक ११ गते)